Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ.
БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

...мнай 1921 оной ...рин 21-hээ гарана | № 265 (16788) | 1984 оной ноябриин 18, воскресени | Сэн 3 мүнгэн.

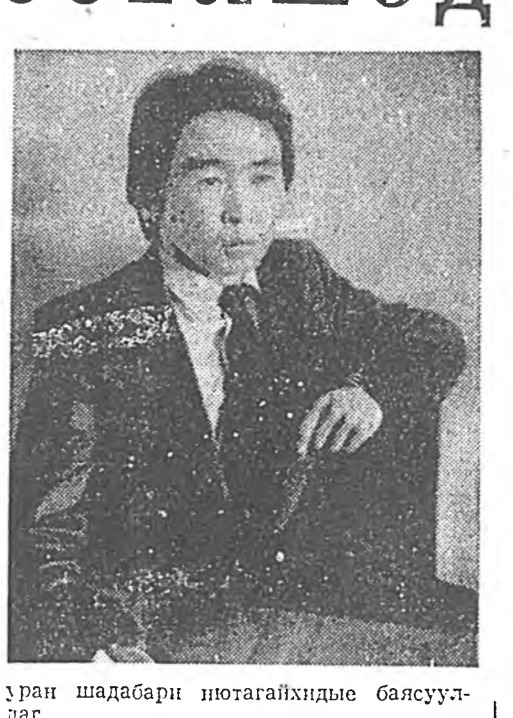
XI ТАБАН ЖЭЛ — АЖАЛАЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ ХЭВЭРЭНЭ

СОЁЛШОДОЙ ГОЛ ЗОРИЛГО

РЕСПУБЛИКЫН соёл-гэгээрэлэй училищи 1977 ондо дүүргэhээр Гильбэрын соёлой байшанда ажаллажа эхилээ бэлэйб. 1978—1980 онуудай хугада Совет Армиин зэргэдэ алба хэхэдээшье, анхан училищида абаhан хүгжэмэй мэргэжэлээр сэрэгэй оркестрнаадаа hэм. Армиhаа табигдаhаар ...гаа бусажа хуушан ажалдаа хүдэлмэрилжэ байнаб.

КПСС-эй майн (1982 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдые дүүргэлтэ болгон, ...ойнгоо Эдеэ хоолой программые ...үүлхэ хэрэгтэ шармайн оролдожо ...ан «Заветы Ильича» совхозойнгоо ...алшадые соёлой талаар хангаха хэ... бүхы арга боломжонуудаа элсүү... хүдэлмэрилхые оролдонобди. Соёлоймнай байшангай дэргэдэ эмхидхэгдэhэн уран hайханай коллектив 1980 оной ... «Арадай театр» гэhэн үндэр нэрэ зэргэдэ хүртөө hэн. Энэ хүндэтэ нэрэ зэргэеэ манай коллектив жэл бүри ...алтатайгаар хамгаалжа байдаг. В. С. ...хановай хүтэлбэрилдэг манай арадай ...райхид байгша ондо Жамсо Тумунай «Сэсэгмаа» гэжэ зүжэг шэнээр ...жа, нютагайхидаа hонирхуулаа юм. ... зүжэгэй премьерэдэ Зүүн Сибириин соёлой институдай театральна шадабариин кафедрые даагша, РСФСР-эй ...ай артист Б. П. Вампиловай хүтэлбэрилhэн жюри Улаан-Үдэ хотоhоо ерэжэ, үндэр сэгнэлтэ үгөө hэн.

Соёлоймнай байшангай дэргэдэхи арадай театрай хүдэлмэридэ нютагай ажахын хүдэлмэрилшэд, алба хаагшад, эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг юм. Жэшээлбэл, совхозой тракторист Д. Митыпов, ...лгашан А. Бадмаев, hаалишан М. ...буев, дунда hургуулиин багшанар ...Маланов, Т. Санжиева, С. Дашиев ... бусадай рольнуудые гүйсэдхэhэн

уран шадабари нютагайхидые баясуулдаг.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнда совет арадай түйлаhан Илалтын алдарта 40 жэлэй ойдо зорюулжа, театрнай «Хоёр сэрэгшэ» гэhэн зүжэг буряад хэлэн дээрэ табихаар бэлдэжэ байнхай.

Манай соёлой байшангай коллектив совхозойнгоо Хурамша, Кокорино, Гильбэрэ гэхэ мэтэ тосхонуудай ажаhуугшадые, мүн hү haалиин томодхогдомол дүрбэн фермын, хорин табан отарын ажалшадые хангажа байха зорилготой юм. Тиихэдээ уридшалан табигдаhан түсэб-графигай ёhoop манай соёлшод малшадые комплексно гуримаар хангадаг байна. Манай агитбригадые уран hайханайнь талаар нүхэр В. Ц. Гармаев хүтэлбэрилдэг. Соёлой хуушанай хүдэлмэрилэгшэ нүхэр Б. Д. Бадмаева дүй үршэлөөр баян хореограф юм. Тэрэнэй найруулан табиhан хатарнууд агитбригадын программые ёhoтоор шэмэглэдэг байна. Агитбригадын хүдэлмэридэ олон жэлэй туршада эдэбхи үүсхэлтэйгээр хабаадалсадаг нүхэд олон. Илангаяа нютагай хүүгэдэй саадые даагша М. Д. Абидуева, мүн Б. Цырендоржиева, О. Тумутова, Х. Пурбуева, Н. Монсонов, Г. Бимбаева гэгшэдые эндэ онсолон тэмдэглэмээр.

Томодхогдомол фермэнүүдэй дүрбэн улаан булангуудта, мүн хонишодой холо, ойрын отарануудаар ябажа лекци, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэ, концерт наада табихаhаа гадна соёлшоднай тэндэхи библиотекэнүүдэй номуудые шэнэлэн hэлгэдэг, «Дайшалхы» болон «Сахилгаан хуудаhануудые» гаргадаг гээшэ. Тэдээн дээрэ бүхыдөө совхозой, мүн али нэгэн фермэ, отарын абаhан уялга, түсэбүүдэй дүүргэлтын ябаса харуулагдадаг байна.

Хабар, намартаа ургаса тарилгын, хуряалгын хаhада хээрын полевой станүүдые урдшалан бэлдэдэг байнабди. Тарилга дээрэ, мүн ургаса хуряалгын, малай тэжээл бэлэдхэлгын үедэ агитбригадамнай үдэрэй темэдэ тааруулагдаhан программатайгаар механизаторнуудай, үбhэшэдэй урда концерт наада табидаг. Тиигэжэ тэдэ тон харюусалгатай хаhада үзэгдэдэг дутагдалнуудые элиршэлhэн, ажалай түрүүшүүлые магтаhан концертнэ номернууд халуунаар угтагдадаг юм.

Соёлоймнай байшангай дэргэдэ хатарай, дуунай, драматическа болон фото буулгагшадай кружогууд эмхидхэгдэнхэй. Фотодо дуратайшуулаймнай кружогойхид байгша ондо совхозойнгоо ажабайдал харуулhан үнгэтэ дүрбэн слайд-фильмүүдые буулгаа hэн.

Совхозой хүтэлбэри нютагайнгаа соёлой хүгжэлтэдэ анхаралаа яhала ехээр хандуулжа, энэ талаар ашагтай хэмжээ ябуулгануудые абажа байдаг. Тиин байгша оной эхинhээ арадайнгаа театрта, мүн хатарай ансамбльда дүн хамта 6 мянган түхэригэй шэнэ костюмуудые захижа оёулаа. Совхозойнгоо ажабайдал зураглан харуулhан үнгэтэ фотостенд бүтээжэ байнхай. Тэрэнь хоёр мянга гаран түхэригэй сэнтэй юм.

Жэл бүри зунай сагта өөhэдынгөө хүсөөр соёлойнгоо байшангые будажа сагаадажа, шэрдэжэ гарадагбди. Энэшье зундаа hэльбэлгэ, заhабариин хүдэлмэринүүд хэгдэжэ, түлишэ нүүрhээр саг соогоо хангагдаа hэмди.

Мүнөө үедэ совхозоймнай фермэнүүдэй улаан булангууд хуу баран шэмэглэгдэнхэй, харуулан ойлгуулха агитациин материалнуудаар хангагдаанхай.

Ниитын малай шэнэ үбэлжэлгын хаhа түлэг эхилбэ гээшэ. Үбэлэй үедэ малшадые комплексноор хангалгые урда мэтэ амжалтатайгаар ябуулхые оролдоhобди. Тиимэhээ холо, ойрын фермэ, отарануудаар тусхай графигаар гаража байха түсэб табигдаад, совхозой парткомдо баталагдаа hэн. Энэ харюусалгатай хаhада нютагайнгаа малшадай урма бадаруулмаар ажаллаха гээшэ бидэ, соёлшодой гол зорилго болоно.

Д. ДАШАЦЫРЕНОВ,
Улаан-Үдын районой Гильбэрын соёлой байшангай директор.

ТАСС ШЭНЭ hОНИН

РСФСР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ САГ ҮРГЭЛЖЫН КОМИССИНУУДТА

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ орохомнай. Тэрэниие амжалтатайгаар түгэсхэхын тула түйлаhан амжалтануудаа батадхаха хэрэгтэй. Ерэхэ жэлдэ парти нимэл зорилго ороной ажалшадай урда табина.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Түсэблэлгын-бюджетнэ ба саг үргэлжын бусад комиссинуудай эмхидхэн байгуулhан бэлэдхэлэй комиссинуудай гэшүүд арадай ажахын шухала зорилгонуудые али бүхы талаhаань зүбшэн хэлсэбэ. Тэдэнэр хүдэлмэреэ Москвада дүүргэв. 1985 оной Россин Федерациин Социально-экономическа хүгжэлтын гүрэнэй түсэбэй ба бюджедэй проектнүүдые, энэ жэлэй түсэбэй ямараар дүүргэгдэжэ байhые, 1983 оной бюджедэй гүйсэдхэл тухай тоосоое депутадууд зүбшэн хэлсэбэ. Бэлэдхэлэй бүхы 12 комиссида РСФСР-эй Госпланай, Финансын министерствын, Центральна статистическэ управлениин, бусад министерствэнүүд болон албан зургаануудай материалнууд шэнжэлэгдэhэн байгаа.

Социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлhэнэй, эрдэм-техникын түйлалтануудые, түрүү дүй дүршэлые хэрэглэhэнэй ашаар Россин ажалшад партиин XXVI съездын ба КПСС-эй ЦК-гай удаадахи Пленумүүдэй даабаринуудые бэелүүлгэдэ, ажахын ба социальна байгуулалтын зорилгонуудые шиидхэлгэдэ горитой хубитаяа оруулhан байна гэжэ үгэ хэлэгшэд тэмдэглээ. Энэнь экономикын хурдан түргэн хүгжэлтые хангаха, эрдэм, соёлые саашадань хүгжөөхын, хүн зоной hуудал байдалые улам hайжаруулхын тула шухала эрхэ байдал байгуулха арга олгохо байна.

Ниитын үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлхэ, барилгые индустриин шэнжэтэй болгохо, продуктнууд болон хүдөө ажахын түүхэй эд ехээр үйлэдбэрилхэ, нөөсэнүүдые арьбалха, арадай хэрэглэмжын эд бараа үйлэдбэрилгые үргэдхэхэ, шанарыень hайжаруулха, хүн зоной hуудал байдал хангалтые хүгжөөхэ гэхэ мэтэ асуудалнуудта заседанида хабаадаhан депутадууд гол анхаралаа хандуулба.

Агропромышленна комплексын талаар бэлэдхэлэй комиссиин депутадууд хүдөө ажахын үйлэдбэриие эршэ түгэсөөр хүгжөөлгын гол асуудалнуудта анхаралаа ехээр хандуулhан байха юм. Хара бэшэ хүрьhэтэ зоные газар тарялан ба мал ажалые ашаг үрэ ехэтэйгээр эрхилэлгын район болгохо, хүдөө ажахые комплексноор хүгжөөхэ, Түбэй-Хара хүрьhэтэ районой hалбаринуудтай тэрэниие холбохо, Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй колхоз, совхозуудай материально-техническэ баазые бэхижүүлхэ талаар шэглүүлэгдэhэн хүдэлмэри республика доторнай үргэлжэлүүлэгдэнэ.

Транспорт болон хэлхээ холбооной, Барилга ба барилгын материалнуудай промышленностиин, Эрдэм-техникын талаар бэлэдхэлэй комиссинуудай гэшүүд 1985 оной түсэбэй болон бюджедэй проектнүүдые үүсхэл эдэбхитэйгээр зүбшэн хэлсэhэн байгаа. Гэр байрын-коммунальна ажахын ба хүн зоной ажаhуудалые хангалгын, Арадай гэгээрэлэй ба соёлой, мүн бусад комиссинуудта үргэн хөөрэлдөөнүүд болобо.

Зүбшэн хэлсэлгын үедэ оруулагдаhан дурадхалнууд, ажаглалтанууд РСФСР-эй Верховно Соведэй Түсэблэлгын-бюджетнэ ба саг үргэлжын бусад комиссинуудай заседаниинууд дээрэ хаража үзэгдэхэ, тэдэнэй тобшололнууд дотор хараада абтаха байна.

ХОЁР hАРААР УРИД ДҮҮРГЭБЭ

...ын 40 жэлэй алдар... хүндэлэлдэ дэлгэрhэн ... мүрысөөндэ хам... ...hон Мухар-Шэбэрэй ... «Искра» колхозой ...лиин фермэнүүдэй hаа... үхэршэд гүрэндэ hү ... жэлэйнгээ түсэ... Агуу Октябриин hайн... урдахана дүүргэжэ ша... Эдэнэр тоhоной за... 8000 центнер hү ту... ... орондо 8522 центнер ...гаан эдеэ худалдаhан юм.

... түйлагдаhан амжалта... ...хозой малшад өөhэд ...нгөө хубитануудые ни... оруулалсаа. Жэшээлхэ... «Новостройка» фермын ... hаалишад мүнөө hү ... жэлэйнгээ түсэбүүдые ... дүүргэнхэй. Тус ...тив гүрэндэ сагаач ...удалдаха талаар 1985 ...тоосоогоор хүдэлжэ яба... ...фермын түрүүшүүл эдэ ...үдтэ үнеэн бүриhөө ... зэргээр 2600—2700 ...рамм hаагаад байна. Тэ... жэлэй дүүрэтэр «гур...ингатанай» тоодо оро... Эдэнэрэй дундаhаа ...ын сельскэ Соведэй ... Лидия Козлова, Ксе... Козлова, Надежда Ха...на, Наталья Козлова, Нина Митрофанова болон бусадые нэрлэжэ болоно.

Энэ фермын коллектив үбэлэй hарануудта үнеэн бүриhөө дунда зэргээр 1200 килограмм hү hааха социалис уялга баталан абаад, тэрэнээ бэелүүлхын түлөө эдэ үдэрнүүдтэ тэмсэжэ байнхай.

Колхозой hаалиин мал октябриин эхеэр үбэлэйнгөө байрада буужа, үбэлэй рационой ёhoop тэжээлээ эдижэ эхилээ hэн. Тэжээл буйлуулдаг цехүүд эндэ hаадгүйгөөр хүдэлгэгдэнэ. Түбэй hуурин дээрэ тэдхогдоhон цех фермэнүүдэй, шахамал гүүртэнүүдэй малые буйлуулhан тэжээлээр хангана.

Үхэршэд Николай Васильевай, Иван Горюновой, тракторист Раис Сагиевай, фермые даагша Валентина Чигиревагай хэhэн хүдэлмэриинь онсолон тэмдэглэхээр. Эдэнэрэй ябуулжа байhан ажал хэрэгынь угаа ехэ.

Колхозой малшад өөhэдынгөө арга боломжонуудые тоолоод үзөөд, жэлэй дүүрэтэр гүрэндэ түсэбhөө гадуур 1600 центнер сагаан эдеэ худалдаха тодорхой зорилго урдаа табинхай. Тэрэнээ нэрэтэй солотойгоор бэелүүлхэ байhандань баатаар найдамаар.

Д. ДОИДОКОВ.

...лаан-Үдын Ленинэй орденто ЛВРЗ-гэй механическа ... үрэмдэлгын участогто гурбан халаанда зургаан зу...фрезеровщик хүдэлдэг. Тэдэнэй дунда дүй дүршэлөөр ... зубофрезеровщик Леонид Дмитриевич Ступин ажал... ...хэриг, оролдолго хүшэлтэй байhандаа социалис мүры...ндэ онсо шалгардаг. Мүнөө тэрэ 23 станок дээрэ хү...дөө, түсэбөө холо үлүүлэн дүүргэнэ.

...РАГ ДЭЭРЭ: Л. Д. Ступин.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

40 — АГУУ ИЛААЛТА УГТУУЛАAН

АМЖАЛТАЯА АРЬБАДХАНА

Кабанскын районой хэлхээ холбооной узелай мэдэлэй коллективүүд жэлэй эхинhээ хойшо hайнаар хүдэлнэ. Мүнөө тэдэнэр Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнда совет арадай түйлаhан Илалтын 40 жэлэй ойе ажалай шэнэ амжалтаар угтаха гэжэ шиидэбэ. Үнгэрhэн hарануудай дүнгөөр узелайхид бүхы дээрээ олзо оршолхо түсэбөө 102 процент дүүргэв. Бабушкин городой, Выдрино-1, Каменскын, Селенгинскын отделениинүүдэн, узелай телеграфистнуудай коллективүүд жэгдэ hайнаар хүдэлнэ.

Хэлхээ холбооной узелай 24 отделениин 22-ынь ажахын тоосооной гуримда оронхой, булта олзотойгоор хүдэлмэреэ ябуулна. Мүнөө тус узелай коллективүүд Илалтын 40 жэлэй ойе нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө ажалай вахтада жагсанхай.

В. ЦИБИН,
КПСС-эй райкомой инструктор.

ТОННЕЛЬ 70-80 МЕТРТЭ МАЛТАНА

Буряадай АССР-эй габьяата барилгашан, Ажалай Улаан Тугай орденто В. И. Безридныш хүтэлбэрилдэг бригадын коллектив даажа абаhан ажал хэрэгтээ үнэн сэхээр хандажа, даабаряа хододоо үлүүлэн дүүргэхэ гэжэ эрмэлзэдэг. Эдэнэр Байгалай, Хойто-Муяын тоннель барилсажа, эрхим түрүү ажалаараа Буряадай участогай хүдэлмэрилэгшэдэй дундаhаа шалгарhан лэ байдаг. Хойто-Муяын тоннелиин барилгада тон эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, hарадаа 75—80 метр хүрэтэр тоннель малтажа, бэшэнэй дундаhаа шалгардаг бэлэй.

Дүй дүршэлтэй, ажалша түрүү энэ хүнэй хүтэлбэрилдэг бригадые БАМ-ай hүүлшын Кодарай тоннель барилсахыень эльгээгээ юм. Хэзээдэшье гэдэдэггүй газар, хайо шорой, ган хатуу гранит шулуун проходчигуудта нилээд лэ hаад түбэг үзүүлнэ. Гэбэшье Байгалай, Хойто-Муяын тоннель барижа, баян дүршэлтэй болоhон бэрхэ проходчик В. И. Безридный ажал хүдэлмэреэ шадабари шандааhатайгаар эмхидхэнэ. Тиимэhээл бригадынь гэшүүд халаан бүриингөө даабариие 105—110 процент дүүргэжэ, Кодарай тоннелиин барилга эрхим шанартайгаар, түргэнөөр түгэсхэхэ хэрэгтэ хубитаяа оруулалсана. hара, квартал бүриингөө даабариие амжалтатайгаар дүүргэдэг тус бригадын коллективтэ hаяшаг «ГлавБАМстройн» дурасхаалта Улаан вымпел 300 түхэригэй мүнгэн шантайгаар барюулагдаба. Байгша оной гурбадахи кварталай дүнгөөр КПСС-эй Хойто-Байгалай горкомой Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаа.

—Минии бригадын коллектив хэзээдэшье гэдэдэггүй газар малтан, тоннель гаргана. Шулуунай дундуур тоннель малтаhанhaa hураггүй хүшэр. Тиибэ яабашье хүдэлмэриин минута бүхэниие ашаг үрэтэйгөөр хэрэглэжэ, газар малтадаг түхеэрэлгээ миин байлгангүйгөөр ашаглаха гэжэ оролдонобди. Бүхы ажалаа бригадна подрядай гүримаар дүүргэдэг болообди. Энээн дээрэhээ даабаряа үлүүлжэ, ажалаа эрхим шанартайгаар дүүргэнэбди,—гэжэ В. И. Безридный мэдүүлнэ.

Эрхим түрүү бригадын коллектив Кодарай хадануудые сүмэ малтаха хүдэлмэри байгша ондо дүүргэхэ гэжэ яhалал оролдожо байна. Эдэнэй жэшээгээр тоннелиин 12-дохи отрядай бэшэшье хүдэлмэришэд шангаханаар хүдэлжэ, Кодарай тоннелиин барилга болзорhоонь урид дүүргэхын тула оролдоно. Эдэнэр Агуу Октябриин 67 жэлэй ойдо зорюулан абаhан уялгаяа үнэн сэхэ ажалаар бэелүүлэнхэй.

Ф. ПИЛЮГИН,
хүдөө бэшэгшэ.

56 ЦЕНТНЕРЭЭР ҮЛҮҮЛБЭ

Сагаан эдеэ элбэг ехээр үйлэдбэрилхэ тэмсэлдэ оролсоhон Зэдын районой «Заречный» совхозой hаалишад Дарья Балдановна Мункуева, Батодоржо Хандажапович Базаржапов гэгшэд арбан нэгэдэхи табан жэлэйнгээ түсэбые нэгэ жэл хоёр hараар урдшалан дүүргэhэн тухайгаа мэдүүлбэ.

Үнинэй hаалишадай нэгэн Дарья Мункуева энэ табан жэлэй эхинhээ хойшо эршэмтэй шударгыгаар ажаллажа, жэл бүхэндэ хараалагдаhан түсэбөө заабол үлүүлэн бэелүүлдэг байhан юм. Тиин үнгэрhэн дүшэн табан hара хахадай туршада энэ нүхэрнай 1973 центнер продукци үйлэдбэрилжэ, даабаряа 102 процентдэ хүргөө юм.

hүүлэй жэлнүүдтэ онсо оролдосотойгоор ажаллажа байhан Батадоржо Базаржапов табан жэлэй эхинhээ хойшо бүхыдөө 1993 центнер hү абажа, хараалагдаhан түсэбөө 56 центнерээр үлүүлэнхэй. Тэрэ эдэ жэлнүүдэй туршада үнеэн бүриhөө жэлдээ 2400 килограмм hү hаагаа юм.

Мүн эндэ ажалладаг комсомол басаган Людмила Мардаева ноябрь hарын эхиндэ байгша онойнгоо түсэбые сүм дүүргээд, мүнөө ерэхэ жэлэй тоосоогоор ажаллана.

Д. НИКОЛАЕВ.

ХОДОДОО УРАГШАТАЙ

Үбэлэйшье сагта үнеэдэйнгээ hү шэмые дээшэлүүлхээр шиидэhэн Хоринн районой Хүрбын совхозой hаалишад горитойхон амжалта түйлана. Жэшээлбэл, байгша оной ноябриин эхиндэ ажахын hаалишад hү үйлэдбэрилжэ гүрэндэ тушааха жэлэйнгээ түсэбые 300 центнерээр үлүүлэн дүүргэбэ. Иигэжэ тус совхозhоо тоhоной заводто бүхыдөө 7017 центнер продукци абтаа юм.

Дурсагдагша ажахын мэргэжэлтэд болон хүтэлбэрилэгшэдэй урдшалан багсаамжалhанай ёhoop, совхозой hаалишад энэ жэлэй эсэслэтэр бэлэдхэлэй пунктда 700 центнерhээ бага бэшэ hү hаажа тушаахаар шиидэнхэй. Мүнөө ажахын Тээгдын hүнэй комплексын коллектив эршэмтэйгээр ажаллана. Эндэ түрүү hаалишан Фаягла Ахуновна Барнева урда мэтэ мүрысөөндэ заабол эрхимлэнэ.

Ц. ДОРЖИН.

МАЛШАДАЙ ХУБИТА

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй дүрбэдэхи жэлэйнгээ түсэбүүдые сүм дүүргэхээр социалис мүрысөөндэ оролсоhон Хурамхаанай районой Аргатын совхозой коллектив горитойхон амжалта түйлана. Тодорхойлон хэлэбэл, ажахын механизаторнууд, тарилшад энэ намартаа бүхыдөө 13 мянган центнер таряа гүрэндэ тушаагаа. Энэнь бүхы районой түсэбэй 40 процентнь болоно гээшэ.

Бүри hаяхан дурсагдагша совхозой hаалишад hү hаажа бэлэдхэлэй пунктда тушааха байгша онойнгоо даабариие урдшалан бэелүүлээ. Тиигэжэ тоhоной заводто тус ажахыhаа бүхыдөө 9100 центнер hүн абтаа юм. Гадна ажахын малшад, хонишод, адуушад гүрэндэ тарган малай мяха тушааха жэлэйнгээ түсэбые дүүргэхэ дүтэлэнхэй. Бүхыдөө 3270 центнер мяха худалдаха даабаринь дүүргэгдэхэ юм.

Л. ДОРЖИЕВА.

ДЭЭШЭЛҮҮЛЭГДЭhЭН УЯЛГА

Ниитынгээ адууhа малай үбэлжэлгэдэ эмхитэй hайнаар бэлдэhэн Бэшүүрэй районой «Рассвет» колхозой hаалишад эдэ үдэрнүүдтэ горитойхон амжалта түйлана. Тобшолбол, ажахы байгша ондо hү hаажа гүрэндэ худалдаха түсэбөө арбан хоногоор урдшалан дүүргэхэнь. Тиихэдэ hаалиин хоёрдохи, гурбадахи фермэнүүдэй коллективүүд даабаряа болзорhоонь 15—20 хоногоор урид дүүргэхэ аргатай байhанаа мэдүүлээ.

hаяхан болоожо үнгэрhэн hаалишадай хамтын суглаанда зунай бэлшээриин үедэ ажахын hаалишадай хэhэн дүнгүүд согсологдожо, үбэлэй hарануудта бэелүүлхэ зорилгонуудынь тодорхойлогдоо hэн. Нажарай hарануудта илангаяа дүршэлтэй hаалишад Мария Зоркольцева, Полина Савельева, Татьяна болон Наталья Пантелеевануд, үхэршэд Логей Слепнев, Константин Дрянов гэгшэд эрхим ажалаараа шалгараа. Колхозой hаалиин фермэнүүдэй коллективүүд үбэлэй hарануудта үнеэн бүриhөө дунда зэргээр 1100 килограмм hү hаахаар социалис уялга абанхай ажаллана.

Т. ЦЫДЫПОВА.

ПРЕСС-КОНФЕРЕНЦИ БОЛОБО

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнда манай арадай түйлаhан илалтада Соведүүдэй ороной эхэнэрнүүдэй оруулhан хубитада, мүнөө дайнда эсэргүү хүдэлөөндэ тэдэнэй хабаадалсажа байлгада зорюулагдажа, совет болон гадаадын журналистнуудай пресс-конференци СССР-эй МИД-эй хэблэлэй түбтэ болобо.

Совет эхэнэрнүүдэй комитедэй түрүүлэгшэ В. В. Терешкова суглаарагшадай урда үгэ хэлэхэдээ, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай жэлнүүдтэ манай ороной миллион шахуу эхэнэрнүүд дайн байлдаануудта хабаадаhан байгаа гэжэ hануулаа. Гадна тэдэнэр эрэшүүлые халан абажа, станогуудай дэргэдэ, шахтануд соо хүдэлhэн, машина, тракторнуудые жолоодоhон байгаа. Дайнай бүхы гасалан зоболонгые бэе дээрээ үзэhэн совет эхэнэрнүүд дэлхэйн али бүхы райондо болоожо байhан ээрхэг түримхэй ябуулгануудта эсэргүүсэн эрэлхэгээр тэмсэнэ. Мүнөө тэдэнэр эб найрамдалай тала баригшадай, ракетно-ядерна дай үүдхэгшэдтэ эсэргүү тэмсэлшэдэй түрүү зэргэдэ дабшана.

Домог сууда ороhон баатар габьяата эхэнэрнүүд: алдарта летчицанууд, подпольно ба партизанска хүдэлөөнүүдтэ хабаадагшад, Ленинградта хүреэлэлгэдэ орогшод, Сталинградые хамгаалагшад, Советскэ Союзай ба Социалис Ажалай Геройнууд журналистнуудай асуудалнуудта харюусаhан байгаа.

БАЯРАЙ СУГЛААН

Ракетнэ сэрэгүүдэй ба артиллериин үдэртэ зорюулагдажа, Москвагай олонниитын болон ниислэл хотын гарнизоной сэрэгшэдэй түлөөлэгшэдэй баярай суглаан ноябриин 16-да Москвада болобо.

КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд, министерствэнүүд болон албан зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд, сэрэгэй начальнигууд, партийна, совет болон ниитын эмхинүүдэй түлөөлэгшэд, ракетнэ сэрэгүүдэй ба артиллериин ветерануд президиумдэ hуугаа.

Стратегическэ зорилготой ракетнэ сэрэгүүдэй ахамад командалагша — СССР-эй оборонын министрэй орлогшо, артиллериин ахамад маршал В. Ф. Толубко суглаан дээрэ үгэ хэлэбэ.

Совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй бүхы сэрэгшэдтэл адли, ракетчигууд болон артиллеристнүүд Эхэ ороноо, социализмын түйлалтануудые саашадаашье найдамтай хёрхоор сахин хамгаалха юм гэжэ баярай суглаанда хабаадагшад Коммунис партияа, совет арадые найдуулба.

«ИНТЕРКОСМОС» ПРОГРАММААР

МОСКВА. (ТАСС). Замбуулинай материал шэнжэлхэ талаар социалис оронуудай эрдэмтэдэй хамтын шэнжэлгэнүүдэй зорилгонуудые зүбшэн хэлсэhэн уласхоорондын зүблөөндэ Болгариин, Венгриин, Вьетнамай, ГДР-эй, Кубын, Польшын, Румыниин, Советскэ Союзай ба Чехословакиин мэргэжэлтэд хабаадаба.

Уулзалгада хабаадагшад хамтын научна туршалгануудай программые хараалhан, «Интеркосмос» гэжэ программын үндэhөөр харилсаа холбоое хүгжөөхэ хараа түсэбүүдые зүбшэн хэлсэhэн байгаа.

КОММУНИС ҮЗЭЛ БОДОЛТОЙГООР ХҮМҮҮЖҮҮЛХЭ

Социалис оронуудай залуушуулай эмхинүүдэй хүтэлбэрилэгшэдтэй 1984 оной ноябриин 5-да болоhон уулзалга дээрэ нүхэр К. У. Черненкын хэлэhэн үгэ тусхай брошюра болгогдожо хэблэгдээ.

Политическэ литературын хэблэл тус брошюрые барлажа гаргаба.

ДОКУМЕНТНҮҮДЭЙ СУГЛУУЛБАРИ

МНРП-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь, МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Ж. Батмунхын албанай хэрэгээр 1984 оной октябриин 25—27-до Советскэ Союзда ерэhэн тухай документнүүдэй, материалнуудай суглуулбари хэблэгдэжэ гаргагдаа.

Нүхэд К. У. Черненкын ба Ж. Батмунхын хэлэhэн үгэнүүд, МНР-эй үндэр дээдын шагналнуудые барюулха үедэ хэлэгдэhэн үгэнүүд, бусад материалнууд толилогдоно.

Политиздат брошюрые хэблэhэн байна.

(ТАСС).

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

ЗАЛУУШУУЛАЙ ЭДЭБХИ ҮҮСХЭЛ БАДАРУУЛХА

Манай совхозой партийна болон комсомолой организацинуудта «Комсомолые партийна талаар хүтэлбэрилгые саашадань һайжаруулха, залуушуулые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ тэрэнэй үүргэ дээшэлүүлхэ тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоолые болон КПСС-эй Генеральна секретарь нүхэр К. У. Черненкын хэлэһэн зүбшэл, заабаринуудые гүнзэгыгөөр шудалха талаар ехэ хүдэлмэри ябуулагдана. Гэбэшье партиин табиһан энэ зорилгонуудые бодото дээрэнь бэелүүлхын тула үшөөл ехэ юумэн хэгдэхэ ёһотой болоно.

Манай совхозой комсомолой организацида бүхыдөө ВЛКСМ-эй 124 гэшүүн тоологдодог. Эдэмнай совхозоймнай бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй гурбанайнь нэгэ хуби болоно. Энэмнай нилээд ехэ хүсэн, манай ерээдүй болоно гээшэ. Тиимэһээ энэ хүсэ зүбөөр хэрэглэхэ, залуушуулай бурьялан байгаа эдэбхи үүсхэл хүгжөөжэ, тэдэние ажахын зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ шэглүүлхэ гээшэ тон шухала гэжэ манай партийна организаци тоолоно.

Ажахымнай комсомолшууд болон залуушуул үдэр бүриингөө ажалаар арбан нэгэдэхи табан жэлэй түсэбтэ даабаринуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ өөһэдынгөө хубитые оруулна. Олон залуушуул эхэ эсэгынгээ хэр үгһөө хэжэ ябаһан ажал үргэлжэлүүлнэ. Мүнөө ажахын малшадаар гуша шахуу комсомолшууд ажаллана. Тиихэдэ эдыл залуу хүбүүд— механизаторнууд болон жолоошод. Юрэдөө, бүхы комсомолшуудаймнай хахадынь үйлэдбэриин гол участогуудта хүдэлжэ, ажахымнай урдаа хараха хүнүүд болонхой гээшэ.

Бидэ комсомол-залуушуулай коллективүүдые байгуулха хэрэгтэ онсо анхарал хандуулдаг байнабди. Мүнөө үедэ комсомол-залуушуулай хонишодой дүрбэн бригада байгуулагданхай. Тэдэмнай булта ажалай эрхим үрэ дүнгүүдые түйлажа байдаг юм. Жэшээнь, Санжимитып Будаев гэртэхиинхигээ хэжэ байһан ажал үргэлжэлүүлжэ, хонишон болонхой юм. Багаһаа хойшо хонин ажалда ябажа дүршэһэн хүбүүндэ хүдэлмэринь мэдээжэ aaб даа. Теэдшье өөрөө бэрхэ, урагшаа зоримгой хүбүүн уданшьегүй һайн үрэ дүнгүүдые түйлажа эхилээ. Байгшаашье ондо зуун эхэ хонин бүриһөө зуун хурьга абажа, гарзада оруулангүй түлжүүлжэ тушааһаа юм. Тус комсомол-залуушуулай бригадын гэшүүд үбһэеэ өөһэдынгөө хүсөөр бэлдэхэдэг. Тэдээндэ түсхай сабшалан, трактор болон бэшэшье оньһон техникэ үгтэнхэй. Сабшалангаа уһалхаһаа эхилээд, үтэгжүүлхэ хүрэтэрөө бүхы юумээ бултыень өөһэдөө хэдэг байха юм. Энээнэй ашаар лэ энэ бригадынхид мянган центнер үбһэ бэлдэхэ түсэбөө 200 центнерээр үлүүлээ бшуу.

Тэрэшэлэн Дарима Дагановагай ударидадаг комсомол-залуушуулай хонишодой бригада баһал габшагай һайнаар ажаллажа байдаг. Тус бригадынхид 100 эхэ хонин бүриһөө 100 хурьга абажа түлжүүлээ. Гүрэндэ нооһо худалдаха даабарияа мүн лэ амжалтатайгаар дүүргээ. Энэ жэлэй үбэлжэлгэдэ һайнаар бэлдэжэ, зуутанайнгаа нэрэ алдахагүйгөөр зоригжонхой.

Комсомолой организациин хүдэлмэрие хүтэлбэрилхэдөө манай партийна организаци залуушуулые ажалда дуратайгаар хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ онсо анхарал хандуулна. Залуу үетэн дутуу дундануудтай эбсэшэгүйгөөр тэмсэхэ, элдэб харша, муу муухай ябадал усадхахые оролдохо ёһотой. Эдэ бүхы хүдэлмэреэ ябуулха хэрэгтэнь комсомолой организацида али болохоор туһалхые оролдонобди.

Комсомолой организациин хүдэлмэридэ партийна нүлөөгөө эндэ хүдэлдэг коммунистнуудаар дамжуулан үзүүлдэг гээшэбди. Мүнөө комсомолой организацида КПСС-эй табан гэшүүн ажаллана. Тэдэнэй хоёрынь групкомсоргнуудаар һунгагданхай. Комсомолдо хүдэлхэ гээшэ залуу коммунистнуудта тон харюусалгатай партийна даабари болоно ха юм. Тиимэһээ залуу коммунистнууднай энэ даабарияа һайнаар дүүргэхые оролдодог гээшэ.

Залуу коммунистые комсомолой хүдэлмэридэ дэбжүүлхынгээ урда тэрэнэй шадабарие нарин нягтаар хаража үзэдэгбди. Залуу коммунист бүхэн комсомолой организациин секретаряар ажаллажа шадахагүй. Тэрэние шэлэжэ табиха гээшэ тон шухала. Секретариин эдэбхи үүсхэлһээ комсомолой бүхы хүдэлмэри дулдыдаха. Тиимэһээл залуушуулые ударидагша үзэл сурталай-политическэ талаараа үргэн мэдэсэтэй, залуушуултай үгээ ойлголсохо, тэдэние эмхидхэжэ шадаха шадабаритай байха ёһотой. Гадна партбюрогой заседани дээрэ залуу коммунисттай заатагүй хөөрэлдэдэг заншалтайбди. Энээнэй удаа тэдэние комсомолдо хүдэлхыень дэбжүүлнэбди. Иигэжэл совхозой комсомолой организациин секретаряар Александр Самбилов дэбжүүлэгдээ һэн. Эдэбхитэй, урагшаа эрмэлзэлтэй энэ хүбүүн комсомолой хүдэлмэрие нилээд эдэбхижүүлжэ шадаа. Мүнөө энэ нүхэрнай хонин ажалай цехэй начальнигаар дэбжүүлэгдээд, баһал эдэбхитэй һайнаар ажаллажа байна. Комсомолой организациин секретаряар С. Бадмаева һунгагдаад, муу бэшээр хүдэлнэ.

Залуушуул манай ерээдүй гэжэ зүб хэлсэдэг. Тиимэһээ бидэ һургуулиин ахамад классай һурагшадай дунда хүдэлмэри ябуулдаг гээшэбди. Зун бүри һурагшад хурьгадые даажа абаад харууһалдаг. Тиихэдэ 5 гектар газарта капуста ургуулдаг байха юм. Тэдэнэй һаадгүйгөөр ажаллаха, амарха эрхэ байдал байгуулха хэрэгтэ анхарагдана. Хурамхаанай дунда һургуулида механизаторнуудые бэлдэхэынь тула шэнэ трактор үгөө һэмди. Залуу хүбүүд, басагад совхозой һү һаалиин фермэ болон трактор, машина заһабарилдаг мастерскойдо ходо ерэжэ, эндэхи хүдэлмэритэй танилсажа байдаг. Тэдэнэй ерээдүйнгөө мэргэжэл шэлэхэ хэрэгтэнь ехэ туһатай. Ажахын һургуулитай иимэл холбоотой байһанай ашаар лэ мүнөө механизатор болон малшадаарнай олон залуушуул ажаллана.

Дунда һургуулияа дүүргэһэнэй удаа түрэл нютагтаа үлэжэ механизаторнууд болоһон хүбүүд олон. Жэшээлхэдэ, С. Ахнаев, В. Лубсанов, А. Гармаев, В. Гармаев болон бусад муу бэшээр ажаллажа байдаг. Байгша оной таряа хураалга залуушуулдамнай ёһотойл шалгалта боложо үгөө. Таряа хураалга дээрэ комсомол-залуушуулай 4 экипаж байгуулагдажа, тэдэмнай дүй дүршэлтэй механизаторнуудһаа дутуугүй һайнаар ажаллаа. Б. Гергенов, В. Гармаев гэгшэдэй экипажнууд абаһан социалис уялгануудаа холо үлүүлээ. Эдэ бүгэдын ашаар түсэбэй ёһоор 30,5 мянган центнер ороохо суглуулха аад, тэрэнээ 13 мянган центнерээр үлүүлһэн байнабди.

Залуушуулай шэлэһэн ажалдаа түргэн дадахын тула бидэ тэдэние һурган хүмүүжүүлэгшэдтэ даалгадаг гээшэбди. Энэ талаар дүй дүршэлтэй болоһон хүнүүд бии. Розалия Молоновна Молокова, Татьяна Кубудеевна Цындескина болон бусад өөһэдынгөө мэргэжэлдэ арба гаран залуу хүбүүд, басагадые һургажа, малшад болгоо. Эдэмнай район соогоо эгээн түрүүлэн «Залуушуулые һурган хүмүүжүүлэгшэ» гэһэн ВЛКСМ-эй ЦК-гай тэмдэгээр шагнагдаһан зон.

Иигэжэл залуушуулые хүдөө ажахын үйлэдбэридэ хабаадуулха хэрэгтэнь комсомолой организацида туһалжа, холын хараатайгаар хүдэлхые оролдоно гээшэбди. Партбюрогой заседанинууд дээрэ комсомолой хүдэлмэри саг үргэлжэ харагдажа байдаг. Байгша ондо ВЛКСМ-эй комитедэй секретарь хэжэ байһан хүдэлмэри тухайгаа хоёр дахин тоосоһон байна. Бидэ тоосооень шагнаад, һайн талыень тэмдэглэхэ зуураа бии байгаа дутуу дундануудыень заадаг, тэдэние усадхаха эрилтэ табидаг байнабди. Эдэнэй дүүргэлтэ партбюрогой зүгһөө түсхай хиналта доро абтадаг байха юм.

Тэрэшэлэн манай партийна организаци комсомолшууд болон залуушуулые марксистско-ленинскэ үзэл бодолтойгоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулна. Энэ талаар комсомолой политическэ һуралсал ехэ үүргэ дүүргэхэ ёһотой. Энэ һуралсал жэл бүри яһала һайнаар үнгэргэгдэнэ. Энэшье жэлэй һуралсалай жэл эмхитэйгээр эхилээ гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Һуралсалай шанар нилээд дээшэлүүлээ, залуушуулшье политическэ эрдэм мэдэсээ дээшэлүүлхэ хэрэгтэ харюусалгатайгаар хандадаг болонхой.

Үшөө нэгэ хэлэхэ юумэн гэхэдэ, залуушуулай эдэбхи үүсхэл хүгжөөхэ арга нүхэсэл хадаа, социалис мүрысөөн болоно. Комсомол-залуушуулай коллективүүдэй дунда мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Мүн залуу механизаторнууд болон жолоошодшье өөһэд хоорондоо мүрысэдэг. Мүрысөөнэй дүн болзор соогоо заатагүй согсологдожо, олондо мэдээжэ болгогдоно. Мүрысөөндэ илагшадые урмашуулха гээшэ айхабтар ехэ удха шанартай. Бидэ материальна, моральна урмашуулгые нягта холбоотойгоор хэрэглэдэг гээшэбди. Мүнгэн шан барюулагдахадаа баяр ёһололой оршон байдалда үгтэжэ, бусадта мэдээжэ болгогдоно. Гадна жэлэй туршада һайн үрэ дүн түйлаһан залуушуулда амарха, аяншалха түлөөһэгүй путёвко үгэдэг заншалтайбди. Энэ жэлдэ хоёр залуу һаалишан басагад түлөөһэгүй путевкоор ГДР ошоһон байна.

Гэхэтэй хамта комсомолые хүтэлбэрилхэ талаар бүхы юумэн хэгдэнэ гэхын аргагүй. Залуу хүбүүд, басагадай мүнөө үеын эрилтэдэ хүрэмөөр хүдэлмэриеэ үшөөл эмхидхэжэ шаданагүйбди. Залуушуулай сүлөө сагаа аша үрэ ехэтэйгээр үнгэргэхэ хэрэгтэ дутагдалнууд олон. Гэбэшье, залуушуулнай өөһэдынгөө эдэбхеэр спорт ехээр хүгжөөжэ байнхай. Футбол, волейбол болон спортын бусадшье зүйлөөр мүрысөөнүүд үнгэргэгдэжэ, хүнүүдые һонирхуулдаг болонхой.

Онсолон хэлэхэдэ, манай партийна организаци комсомолой организацие бага, хэрэгтэ хэрэггүй асуудалаар хашараажа байнгүй, ехэнхи асуудалнуудаа өөрөө шиидхэхэ арга боломжо үгэжэ хүтэлбэрилхые оролдодог байна. Тиихэдэ залуушуулай гаргаһан үүсхэл тэрэ дары дэмжэдэг, бэшэнэй эдэбхи үүсхэл улам бадаруулхые эрмэлзэдэг гээшэбди. Иигэжэл партийна болон комсомолой организацинуудай хүсэл оролдолго залуу үетэние коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ элсүүлнэбди.

Б. САМБУЕВ,
Хурамхаанай совхозой партбюрогой секретарь.

КПСС-эй ЦК-гай ОКТЯБРИИН (1984 он) ПЛЕНУМЭЙ ШИИДХЭБЭРИНҮҮДЫЕ БЭЕЛҮҮЛХЫН ТҮЛӨ…

ГАЗАРТАА ЭЗЭН БАЙХА

Ороноймнай Эдеэ хоолой программа шата шатаараа амжалтатайгаар бэелүүлэгдэжэ байна гэхэдэ алдуу болохогүй. Хүдөө ажахын продукцинууд болохо һү, мяха, нооһо элбэг дэлбэгээр абахын тула ороохото болон тэжээлэй ургамалнуудые, үбһэ ногоо ехээр ургуулһанһаа гол түлэб сэхэ дулдыдана гээшэ aaб даа.

Партиин ЦК-гай май (1982 он), мүн октябриин (1984 он) Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхэ хэрэгтэ ажахымнай хүдэлмэрилэгшэд эдэбхи үүсхэл ехэтэйгээр хүдэлжэ байна. Гүрэн түрэмнай хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхын тула горитойхон туһаламжа үзүүлнэ. Бидэ харюудань ашаг үрэтэйгөөр хүдэлхые, коллектив доторoo ажалай журам бэхижүүлхые, түсэбтэ даабарияа заатагүй бэелүүлхые оролдохо ёһотойбди. Энэ талаар һүүлэй жэлнүүдтэ совхоз дотор мэдээжэ хубилалтанууд болоо, үйлэдбэриин бүтээсэ хараа байса дээшэлээ, продукциин шанарынь эрид һайжараа.

Мал ажалай продуктнуудые үйлэдбэрилгые дээшэлүүлхын тула үбһэ тэжээл ехээр абаха гээшэ тон удха шанартай.

Ушар иимэһээ ниитынгээ адууһа малда бардам хүрэмөөр, элбэг ехэ, һайн шанартай тэжээл бэлдэхэдэг болохын тула ажахы дотор бэеэ даанги түсхай цех эмхидхэһэн байгаа. Тэрэнэй мэдэлдэ ажахын бүхы нуга сабшалангай 2964 гектар талмайе даалган үгөө. Энэ газарай 2210 гектарынь амидаралта уһаар ундалуулагдадаг юм.

Бүхы энэ газарнай тэжээл үйлэдбэрилдэг цехэй 8 звенодо хубаарилан даалгагданхай. Жэшээлхэдэ, Эжэтын 117 гектар сабшалан механизатор Виктор Смирновой, һаялын 353 гектар Николай Литвиненкын, Бэлшэрэй 154 гектар газар Назим Закировай, Доодо Нугын 318 гектар Бато-Мунко Самбуевай, Могойн 318 гектар Борис Митыповэй, Дээдэ-Нугын 219 гектар Дмитрий Кожевниковэй, тиихэдэ Тохорюугтын отделениин Булам ба Хүхэ Шулуутын 172 гектар сабшалан Сультим Батуевай, Һубуун-Һудалай, Шабартын, Ангууганай 731 гектар сабшалангууд Базыр Дашинимаевай звенонуудта үгтэнхэй. Дээрэ нэрлэгдэһэн эдэ коллективүүд элдэб трактор, машинануудаар, газар элдүүрилгын, ургаса хураалгын оньһон техникээр гүйсэд хангагданги. Тэдэнэр өөһэд өөһэдынгөө участогууд дээрэ түхэреэн жэлэй туршада таһалгаряагүйгөөр ажаллаха зуураа, баян ургасада зорюулан ехэ хүдэлмэри хэдэг юм. Хабар бүри сабшалангаа һөөг бургааһанһаа, бог шоройһоо, шулуу шохойһоо сэбэрлэнэ. Шадал зэргээрээ хараалагдаһан түсэбэй ёһоор хүрьһыень һэбхирүүлэн борнойлно, минеральна болон нютагай үтэгжүүлгэнүүдые оруулна.

Ажахын эрхим луговодуудэй нэгэн Николай Литвиненкын даадаг звеногой гэшүүд Дмитрий, Федор Казазаевууд, Дамба Базаров гэгшэд һаялынгаа сабшалан дээрэһээ 3886 центнер үбһэ, 300 тонно сенажда орохо ногоо хураажа абэһаар, мүнөө тэндээ газарай хүрьһэ һайжаруулха талаар хүдэлмэри үргэнөөр ябуулна. Хабартаа газараа хүсэд уһалхын тула бүлүүр хоёр станци тодхожо, бэлэн болгоо, БДТ-2,5 түхэлэй оньһон түхеэрэлгэ ДТ-75 тракторта шагталаад, зарим газараа борнойлон, хүрьһыень һэбхирүүлээ. Тиихэдэ намар 200 гаран гектар талмайгаа нэгэ дахин уһалһан байна.

Виктор Смирнов, Александр Еремеев гэгшэд Эжэтын сабшалангай 100 шахуу талмайн хүрьһые үндэһөөрнь һайжаруулха хүдэлмэри хээд, зарим газараа һөөг бургааһанһаа, шулуу шохойһоо сэбэрлээ. Үбэлэй үедэ эдэ нүхэднай тайгын үбэртэхи Булагай упа хүргэжэ, 50 мянга гаран кубометр тошо хада хабсагай мэтээр хүргэдэг заншалтай.

Бэлшэрэй луговод Назим Закиров даажа абаһан 154 гектар газараа тэрэ тоодо 113 гектар олон жэлэй ногоо таригдаһан талмайгаа хабартаа хүсэд ундалуулхын тула гурбан гүн гүнзэгы худагай уһа электронасосоор бүлэн абажа, үбэлэй һаранудай үедэ 20 мянга шахуу кубометр тошо хүргэхэ даабарияа үлүүлхээр хараална. Мүнөө тэрэнэй хүтэлбэрилдэг коллектив звеногойнгоо тракторнуудые заһабарилжа, бүрин бүтэн болгобо. Үбһэ хураха оньһон техникээ заһабарилаа. Иимэрхүү хүдэлмэри бусад звенонуудта хэгдэжэ байнхай.

Доодо-Нугын Бато-Мунко Самбуевай ударидадаг звеногой гэшүүд сабшалангаа борнойлон, хүрьһыень һэбхирүүлбэ. Эндэ 40 гектар талмайда олон жэлэй ногоон таригдаа. Гадна, эдэнэр үбэлэй хүйтэнэй үедэ Сэгээдэй, Хүреэтын булагуудай газар дороһоо бурьялан гараһан уһые тогтоон, хамта дээрэнь 100 мянга шахуу кубометр тошо тогтоохо бэлэдхэлэй хүдэлмэри хэжэ дүүргэхэнь.

Могойдошье, Дээдэ-Нугадашье нуга сабшалан һайжаруулха талаар мүнөө ехэ хүдэлмэри хэгдэжэ байна. Гэхэтэй хамта, Борис Митыповай звеногой Ангир таладахи 132 гектар намаглиг газарай уһыень хатааха, тэрэние түрүү онол аргаар уһалха уһалууриин системэ бии болгоохо талаар бэлэдхэлэй хүдэлмэри ябуулагдана.

Манай совхозой Тохорюугтын отделениин Һубуун-Пудалай урдандаа намаглиг байһан 523 гектар сабшалан мелиоративна ехэ хүдэлмэри хэгдэһэнэй ашаар хатаагдажа, мүнөө ундалуулагдадаг болонхой. Иигэжэ тэндэһээ 2554 центнер үбһэн хураагдадаг, мүн 700 тонно сенажай ногоон сабшагдан абтадаг. Һубуу-Һудалай үшөө 300 шахуу гектар талмай энэ түсэбтэ табан жэлэй эсэс болотор ашаглалгада оруулагдахаар хараалагдана. Мүнөө эндэ барилгын «Бурводстрой» управлениин коллектив амжалтатайгаар хүдэлжэ байнхай.

Иигэжэ һүүлэй жэлнүүдтэ манай ажахын сабшалан дээрэ горитойхон хүдэлмэри хэгдэбэ. Гансахан хоёр жэлэй туршада 2150 гектар сабшалангай хүрьһэниинь һайжаруулагдаа. Жэл бүри 320—350 тонно хүрэтэр минеральна үтэгжүүлгэ газарай хүрьһэндэ оруулагдана. Мүн энэ үе соо 786 гектар муу ургаса үгэдэг газар үндэһөөрөө һайжаруулагдажа, дээрэнь олон жэлэй ногоон таригдаһан байна.

Мүнөө жэлдэ бүхы сабшалан дээрэһээ 27175 центнер үбһэн хураагдаа, энэнь урзанданайхида орходоо 2496 центнерээр дээшээ болоно. Мүн сенаж, силос урда жэлнүүдэйхиһээ холо ехээр дарагдаа. Теэд бидэ энээгээрээ һанаагаа амарха ёһогүйбди.

Түрэл Коммунис партиингаа ЦК-гай октябриин (1984 … Пленумэй материалнуудтай … нилсаад байхадаа, хүдөө а… хын ажалшадай урда бүр… ехэ зорилгонуудай табигда… һыень ойлгонобди. «Түбэ… түрүүн хүдөө ажахын … үрые дээшэлүүлхын түлөө … налаа табихадаа, манай бү… баялигуудай эгээл шухала … мэнэй нэгэн болохо—газар… тад ондоогоор хандаха … тоибди. Тииһээ тиитэрээ … лагдадаг, хатаагдаһан газ… бүришье нарин нягтаар … даха хэрэгтэй. Һайжаруула… һан гектар бүхэндэ бүхы … тэи юумэ оруулан, хамаг … луун сэдьхэлһээ оролдожо … дэлбэл, газар ашаяа харю… ха» гэжэ КПСС-эй ЦК-гай … неральна секретарь … К. У. Черненко онсолон … дэглээ. Эдэ сэсэ мэргэн … нүүд газартай нягта холбо… тои хүнүүдтэ сэхэ хабаата…

Тиимэһээ нуга сабшалан… бэлшээриин ашаг шэмые … шэлүүлхын тула түсэб… хараалагдаһан хүдэлмэри… заахашье хойшолуулангүй… тэрэние бэелүүлхын тула … маг хүсэ шадалаа элсүүл… үсэд нэтэрүүгээр ажаллах… рэгтэй болоно бшуу.

Ниитын адууһа малые хү… хүрэмэ тэжээлээр үшөөл … гажа шаданагүйбди. … иимэһээ түбхын түрүүн ха… даһан, уһалагдадаг сабша… гайнгаа гектар бүхэниие … тайгаар хэрэглэн, баян ур… са хураажа абахын тула … бол газартаа эзэн ёһоор, … рин нягтаар хандаха … манай гол зорилго боло…

Н. ВАХРУШЕ…
Хориин районой Хурб… совхозой тэж… үйлэдбэрилдэг цех… начальн…

АШААНАЙ АВТОТРАНСПОРТНА НЭГЭДЭХИ ПРЕДПРИЯТИИН 3-дахи АВТОКОЛОННЫН 3-дахи БРИГАДАДА ЖОЛООШОН ИВАН АЛЕКСАНДРОВИЧ ЧИРКОВ ҮНИНЭЙ ХҮДЭЛЖЭ БАЙДАГ ЮМ. ТЭРЭ АРБАН НЭГЭДЭХИ ТАБАН ЖЭЛЭЙ ДҮРБЭН ЖЭЛЭЙ ТҮСЭБТЭ ДААЛГАБАРИНУУДЫЕ ГҮЙСЭД ДҮҮРГЭНХЭЙ. ДҮРБЭН ЖЭЛЭЙ ТУРШАДА 1575 УСЛОВНО ТОННО-КИЛОМЕТР ХЭМЖЭЭНЭЙ ХҮДЭЛМЭРИ ХЭХЭ ҺАА, ТЭРЭНЭЭ 1597 ТОННО-КИЛОМЕТРТЭ ХҮРГЭНХЭЙ. МҮНӨӨ ҮЕДЭ ТАБАН ЖЭЛЭЙ ҺҮҮЛШЫН ЖЭЛЭЙ ТООСООГООР ХҮДЭЛНЭ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: И. А. ЧИРКОВ.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

МАЛАЙ ҮБЭЛЖЭЛГЭ—ХАРЮУСАЛГАТАЙ ХАҺА

ХОЁР ОНДОО БАЙДАЛТАЙ

Һаяшаг Загарайн районой ажахынуудай үбэлжэлгэдөө хэр бэлдэһэн тухайнь шалгалта боложо үнгэрбэ.

Бидэ шалгалта хэхэеэ «Гигант», XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозуудай һүнэй фермэнүүдээр ябабабди. «Гигант» колхоздо һүнэй хоёр комплекс бии юм. Хуушан-Бэрээнэй һүнэй комплексдо—470, Түбэйхидэ—706 үнеэн тоологдоно. Түбэй һүнэй комплексынхид гурбадахи жэлээ ажалдаа түрүү онол арга хэрэглэнэ гэхэ гү, али тэдэнэр һүеэ поточно аргаар үйлэдбэрилдэг болонхой. Тэрэнэй ашаг үрэтэй байһаниинь элитэ. Юуб гэхэдэ, комплексын һаалишад жэл бүхэндэ сагаан эдеэ үйлэдбэрилхэ түсэбөө үлүүлэн дүүргэнэ. Жэшээлхэдэ, эдэнэр байгшаашье ондо һү һаамаа эрид дээшэлүүлжэ байнхай. Үнгэрһэн хугасаа соо гигантынхид 7300 центнер һү һааха даабаритай һаа, тэрэнээ 1127 центнерээр нэмээжэ шадаа. Энэ түрүү онол аргын ашаар тус ажахы һү һааха арбан нэгэдэхи табан жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь холо урид дүүргэһэн байха юм.

Түбэй комплексын малшад мүн лэ хамтын подрядай гуримда оронхой. Тиимэһээ эндэхи бүхы ажалыень бригадын совет хүтэлбэрилдэг.

Бидэнэрэй комплексын досоонь ороходо, сэбэр, һаруул, һү һаадаг, тугаллалгын цехүүд соо юумэниинь хуу гуримтай. Эндэхи улаан булангынь һайнаар түхеэрэгдэнхэй. Тэндэнь зооветеринарна һуралсалай хэшээлнүүд үнгэргэгдэнэ.

Байрын газаашье сэбэр. Иимэ байдалые харахадаа урмашамаар. Газаагуурнь модонууд олоор таригданхай. Ерээдүйн сагта угаа ехэ саадай бии болохо байһандань нэгэшье һэжэг түрэнэгүй.

XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой һүнэй фермын байра байдалынь һайншье һаа, хэжэ байһан хүдэлмэринь бирагүй. Тэдэнэр һү һааха энэ жэлэй юһэн һарынгаа түсэбые дүүргэжэ шадаагүй. Энэ юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ, тус ажахын хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд фермын малшадта анхаралаа һулаар хандуулна. Эндэхи оньһон техникэнь ходо эбдэржэ һаатана. Жэшээлхэдэ, малай байрын дорохи нойтыень, шэбхэ шабааһыень арилгадаг транспортёр эбдэржэ, һаалишадта нэмэлтэ ажал гаргана. Шалгалтын дүнгөөр фермын байра үшөөл дулаалагдахаар, газаа досоохиень арилгахаар байгаа һэн.

Энэ ажахын һүнэй фермэнүүдэй малда үбһэ тэжээл үгтэдэг болоошье һаа, һү һаамынь эрид дээшэлнэгүй. Энэ юу харуулнаб гэбэл, мал оройшог болоһон хойно үбэлжөөндөө ороо. Үшөө байрануудай, тэжээл буйлуулдаг цехүүдэй саг соогоо бэлэн болгогдоогүй дээрэһээ иимэ байдал тохёолдоо ха юм.

Т. ХОРОШИХ,
хүдөө бэшэгшэ.

СОЮЗНА республикануудта

РСФСР: ЖЭЛЭЙ УЯЛГАНУУДЫЕ—БОЛЗОРҺООНЬ УРИ…

Түсэбһөө гадуур металл үйлэдбэрилхэ жэлэй түсэб… дүүргэжэ, Верх-Исетскэ металлургическа заводой коллек… Октябриин габшагай вахтые тэмдэглэбэ. Машина бүтээ… түсэбһөө гадуур 5200 тонно эрхим шанартай электротех… скэ булад үйлэдбэрилһэн байна.

Технологическа гурим наринаар сахиһаниинь, түхеэр… нүүдэй һааталгые үсөөрүүлһэниинь ажалай үндэр бүтээ… хангаһан байгаа. Предприятиин хамһабариин албанууд … болзортонь заһабари хэжэ, пеэшэнгүүд болон стануудай … нэ усалгүй хүдэлмэри хангаһан байна. Тон богони бол… то үйлэдбэрие зогсоонгүйгөөр хүйтэн прокадай цех… дэн агрегадууд шэнэлэгдээ һэн. Заводые хэрэгсэл түхеэ… гэнүүдээр хангадаг Челябинскын ба Липецкын металлурги… ска комбинадуудай коллективүүд заводойхидто туһала…

УКРАИНА: ТЭЖЭЭЛЭЙ ЦЕХЭЙ ПАСПОРТ

Сумска областиин Недригайловска районой Чапаевай н… рэмжэтэ колхоздо тэжээлэй автомат —цех хүдэлжэ … лээ. Тэрэнэй баригдахада, ажахы эбэртэ бодо малые … тэй түргэнөөр ашаглаха аргатай болоо.

Районой бусадшье ажахынуудта тэжээлэй цехүүд һайн… тайгаар, дүүрэн хүсөөрөө хүдэлгэгдэнэ. Тэдэнэрэй паспор… саг болзортонь табиһаниинь туһа нэмэри болоо.

Үнгэрһэн үбэлжэлгын дүнгүүдээр бүхэсоюзна социалис … рысөөндэ илаһан районой малшад түйлаһан амжалтану… батадханад. Тэжээлэй цехүүдэй һайнаар хүдэлһэнэй аша… нёдондо жэлэйхитэй сасуулхада, үнеэн бүриин һаам 600 гр… маар, харин жэлэй эхинһээ хойшо 180 килограммаар нэ… һэн байха юм. Нёдондо жэлэйхитэй сасуулхада, 400 … ноор ехэ мяхан ба 2 мянган тонноор ехэ һүн гүрэндэ … далдагдаад байна.

Мүнөө үедэ область дотор тэжээлэй 700 цех ба кухни … дэлнэ. Недригайловска районой ажалшадай жэшээгээр … хаанагүй паспортнууд бэшэгдэнэ.

ЛИТВА: ТҮРҮҮ АРГА ТЕХНОЛОГЕОР

Ионишско районой Чапаевай нэрэмжэтэ колхоздо үри… сын заншалта һайндэртэ РАПО-гой талаар партнернууд… мелиораторнууд хүндэтэй айлшадынь байба. СССР-эй Гү… нэй шангай лауреат А. Тамулисай толгойлдог звеногой … ханизаторнуудта таряашад дүүб модоной набша намаа… хэгдэһэн гүрлөөнүүдые зүүлгэбэ. Тэдэнэй хүдэлмэриин аша… лэ колхозой амбаарта түсэбһөө гадуур 470 тонно шэлэгд… ороһон оруулагдаа юм. Түсэбөөр хараалагдаһан болзор… урид, хабарай тарилгын урда тээ шанаржуулагдан һайжа… руулагдаһан газар ажахын хэрэглэмжэдэ үгэһэнэйнь аш… ургаса нэмэжэ хураагдаһан байгаа.

Гансал Чапаевай нэрэмжэтэ колхоздошье энэ хүдэлмэри хэг… дээ бэшэ. Ионишско барилга-хабсаралгын управлениин кол… лективэй хангадаг хүршэ ажахынуудта мелиораторнууд тү… рүү арга технологи хэрэглэн, газар шанаржуулан һайжа… руулха хүдэлмэрие баһал графигһаа уридшалан ябуул…

Литвагай механизаторнууд мүнөө жэлэй даабари… болзор соонь эрхим шанартайгаар бэелүүлнэ. Жэлэй эх… хойшо тэдэнэр 90 мянга шахуу гектар хатаагдаһан ба ша… жуулан һайжаруулагдаһан газар ажахынуудта тушааһаа ю…

ТУРКМЕНИ: ЧЕЛЕКЕНЭЙ ШЭНЭ ҺОНИН

Челекенэй (Красноводско область) нефтьшэдэй, химик… болон барилгашадай олохон гэр бүлэнэр Агууехэ Октябр… һайндэрые дабхар баяртайгаар угтаһан байна. Хотын … райондо олон дабхар үшөө нэгэ гэр баригдаа бшуу, … даа мянгаад хүн шэнэ гэртэ орожо, толлоо юм.

Каспиин далайн эрье дээрэ загаһашадай багахан тосхо… һуури дээрэ болбосон түхэлтэй гоё һайхан хото богони бол… зорто урган бодоо.

Ленинградай архитекторнүүдэй зохёоһон Челекенэй хүгж… тын генеральна түсэбэй түрүүшын ээлжээн дотор 18 мян… хүн зоной гэр байра, Соёлой ордон, Пионернүүдэй б… хүгжэмэй һургуули ба больницын комплекс, спортивна ба… рилганууд баригдахаар хараалагданхай.

Хотодо һөөг бургааһа, модо тарилгада онсо анхарал х… дуулагдадаг. Хабартаа город соогуур 4 мянган модод һур… гагдаһан байгаа.

(ТАСС-ай корр.)

Зураглал

НООҺО ЭЭРЭГШЭ

...Сагаахан пулаадтай, бэеэр набтаршаг, энеэбхилэд гэһэн, сэбэр сагаахан шарайтай басаган гурбан орёо оньһон машинанудай хоорондуур ехэл сүлөөгүй ябана. Удангүй тэрэ хүрин үнгэтэй нооһон утаһануудые ээрэжэ байһан, шэхэнэй дүлииршэмэ абяатай машинада дүтэлжэ, нэгэ тээгээ таһарһан утаһыень саг зуура холбоод сэнхир үнгэтэй утаһа «урадхуулжа» байһан нүгөө машина тээшээ гэшхэлшэнэ. Зааханшье зогсохо аргагүй, хэдэн оньһон машинада хүдэлжэ байхадань, юумэ һураха хөөрэлдэхэншье бэрхэтэй.

Залуу энэ нүхэрнай хэн бэ гэхэдэ Улаан-Үдын нарин сэмбын комбинадай нооһо ээрэлгын цехэй хүдэлмэрилэгшэ Светлана Раднаева болоно. Һаһаар хэды залуушье һаа, гансал цех соогоо бэшэ, мүн бүхы комбинат соогоо суутай нэрэтэй боложо ябаһан комсомолка мүн. Тэрэ намтараараашье ажалайнгаа замааршье сугтаа хүдэлжэ байһан үетэн нүхэдтэеэ адли: Яруунын районой Нарһатын дунда һургуули дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр, 1979 ондо Улаан-Үдэ хото түрүүшынхиеэ ерэһэн юм. Тиин нарин сэмбын комбинадай дэргэдэхи ГПТУ-да жэлэй туршада һуралсаад, түрүү комсомол, бригадир Евгений Никитович Пыкинэй комплексно бригадада хүдэлхөөр 1980 ондо эльгээгдээ бэлэй.

Арбаад операторнуудһаа бүридэһэн энэ бишыхан бригадын гэшүүн боложо ерэһэн Светлана хүнүүдээр танилсажа, харилсажа ядахагүй налгай хандасатай, урихан абари занятай байһанаа харуулаа һэн. Тиигэжэ хэдыхэн үдэрэй туршада цех соохи нүхэдэйнгөө дунда өөрын хүн болошоһон юм. Тэрэнэй мэргэжэлдээ дадаха, нюусануудыень шудалха хэрэгтэнь суг хүдэлжэ байһан нүхэдынь, илангаяа Татьяна Дмитриевна Алекминская ехэ туһалһан байха. Тэрэ Светланаһаа олон жэл урид хүдэлжэ эхилһэн хадаа нилээд дүй дүршэлтэй, ажалай түрүү онол аргануудые мэдэхэ болоһон, тиимэһээ һая ерэһэн нүхэдтөө ёһотоор заабари, зүбшэл үгэхэ шадалтай ветерануудай нэгэн байгаа.

Тэрэ гэһээр хэдэн жэлэй туршада Светлана ажалдаа миин лэ дадаа бэшэ, мэргэжэлдээ дурлажа шадаа. «Һургуулиингаа һүүлээр хүгжэмэй училищида орохо хүсэлтэй ерэһэн аад, тэрээндээ хожомдоһон дээрэһээ удаан боложо ябангүй, ГПТУ-да ороһон байгааб. Мүнөө энээнээ оройдоошье шаналнагүйб. Саашадаа энэл мэргэжэлээрээ текстильнэ техникумдэ һураха хүсэл бии»,— гэжэ Светланын хэлэһэниинь бодото үндэһэтэй бшуу.

Мэргэжэлдээ дурлаһан хүн ажал тухайгаа түрэл дүтынгөө хүнүүдтэ, нүхэдтөө хөөрэхэдөө, һайн талыень тобойлгосо харуулжархидаг, эгээл һайн мэргэжэлтэйб гэжэ ойлгуулдаг, иигэжэ өөрөөшье мэдэнгүй идхажархидаг ябадал али олон үзэгдэдэг гээшэ. Эгээл иимэрхүүгээр тэрэ һургуулияа һая дүүргэһэн дүү басагаяа комбинадта асарһан байха юм. Мүнөө Лариса дүүнь эгэшынгээ жэшээгээр баһал ГПТУ дүүргэжэ, энэ жэлһээ Полина Козулинагай бригадада нооһо илгагшаар хүдэлжэ байнхай. Ажалша бэрхэ тула магтаалтайгаар хүдэлмэреэ захалаа.

— Байгша оной май һарада боложо үнгэрһэн Октябрьска районой ажалай түрүү комсомолшуудай слет дээрэ Светэмнай «Түсэбтэ табан жэлэй залуу гвардеец» гэһэн ВЛКСМ-эй ЦК-гай тэмдэгээр шагнагдаа һэн. Тэрэнэй абаһан Хүндэлэлэй грамотанууд гэжэ олон aaб даа. Гансашье ажалай түрүүшүүлэй нэгэн бэшэ, мүн лэ комбинадайнгаа комсомолой ажал ябуулгада эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг, өөрөө комбинадай комсомолой комитедэй гэшүүн юм. Юрэдөө, өөрһөөнь энэ талаар һурагшалаа һаатнай, һайн һэн. Тэрэнэй хабаадалгагүйгөөр үнгэргэгдэдэг ниитын хэмжээ ябуулганууд гэжэ хомор байха. Ажалайнь амжалта тухай дурдаха болоо һаа иимэ: энэ хүмнай түсэбтэ табан жэлэйнгээ уялга, даалгабаринуудые В. И. Ленинэй түрэһөөр 115 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дүүргэхэ гэһэн уялга абаад, тэрэнээ болзорһоонь урид, энэ жэлэй февралиин 2-то дүүргээ. Харин энэ жэлэйнгээ хубиин даабарие ноябриин 7-до дүүргэхээр уялга абаһан аад, баһал болзорһоонь урид, августын 19-дэ дүүргэжэ шадаа. Халаан бүриингөө даабарие 110 процент дүүргэхэһээ гадна ээрэһэн нооһонойнгоо шанарые дээшэлүүлхын тула оролдоно. Тиигэжэ тэрэ арбан нэгэдэхи табан жэлэй эхинһээ 2860 килограмм түүхэй эд алмажа шадаа. Мүнөө үедэ нооһо ээрэгшэ-оператор Светлана Раднаева 1986 оной июль һарын тоосоогоор хүдэлнэ,—гэжэ бригадирынь хөөрэхэдөө, залуу хүдэлмэрилэгшын саашанхи арга боломжонуудые дурдаа бэлэй.

Гэхэ зуураа, энэл цехэй Федор Ефимович Островерховэй хүтэлбэрилдэг бригадын гэшүүн — нооһо ээрэгшэ Мария Ивановна Козлова «Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда совет арадай илаһаар 40 жэлэй ойн хүндэлэлдэ долоон жэлэй түсэбүүдые дүүргэе» гэһэн үүсхэл гаргаһан байна. Энэ үүсхэлыень бүхы операторнууд —нооһо ээрэгшэд, тэрэ тоодо Светлана Раднаева халуунаар халан дэмжэжэ, социалис мүрысөөнэй тэмсэл мүнөө улам эршэмтэйгээр дэлгэрнэ.

Ханын газетэ шэнжэлжэ гү, али миил хармаан соогоо гараа хэһэн сүлөөтэй, яаралгүй хүнүүд эндэ огто үгы. Гансал мантан томо оньһон машинаһаа нүгөө машина хүрэтэр гүйдэлөөрөө, сүлөөгүй ябаһан басагадай сагаахан пуладууд эндэ тэндэһээ сахилзаад лэ харагдахаа болишохо юм. Юрэдөө, ажалай халуун охёор амилжа, бусалжа байһандал энэ цех намда үзэгдөө һэн.

А. ХАБТАГАЕВ,
манай штатна бэшэ корр.

ТУРКМЕНИ. В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Каракумска канал мүноо 1100 километртэ хүргэгдэбэ. Тэрэнэй ашаар хахад миллион гектар газар ашаглагдадаг болоо. 1990 ондо каналай барилгын дүүргэгдэхэдэ, үшоо хэдэн зуугаад мянган гектар газар ундалуулагдаха.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: халаанай һүүлээр.

ТАСС-ай фотохронико.

...уряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиумдэ

...оной ноябрийн 14-дэ ... АССР-эй Верховно ...эй Президиумэй заседа-...сэбо. 1984 оной декаб-...18-да болохо Буряадай ...эй арбадахи зарлалай ...но Советэй арбан ...эхи сесситэй ...мдуулан, Буряадай ...эй Экономическа болон ...тна хүгжэлтын 1985 ...гурэнэй түсэб болон Гү-...бюджедые, мүн Буряа-...АССР-эй 1983 оной Гүрэ-...бюджедэй гүйсэдхэлгэ ту-...ссоое Буряадай АССР-эй ...ино Советэй Түсэблэл-...оджетнэ болон сар үр-... бусад комиссинуудта ...хаража үзэхыень Пре-... дамжуулба. Тэрэшэлэн ...дай АССР-эй Экономи-... болон социальна хүг-... 1984 оной гүрэнэй тү-...сэр дүүргэгдэжэ байһа-...хаража үзэхыень тэдээн-...ллгагдаһан байгаа.

...убликын 1985 оной тү-...лон бюджет тушаа, мүн ...оной түсэбэй хэр дүүр-... байһан ба 1983 оной ...эдэй гүйсэдхэлгэ тушаа ...лолнуудые бэлдэжэ, Вер-... Советдэ, тэрэнэй Пре-...дэ дамжуулха гэжэ Тү-...тын-бюджетнэ болон сар ... бусад комиссинууд-...лгагдаа.

...убликын Экономическа ... социальна хүгжэлтын ...оной түсэбэй ёһоор ара-...үргэн хэрэглэлэй эд ба-...дые үйлэдбэрилхэ, ша-... дээшэлүүлхэ талаар ...инуудай дүүргэлтэ ту-...Буряадай АССР-эй Ми-...нуудэй Советэй Түрүү-... орлогшо, Госпланай ...эгшэ В. П. Убеевэй мэ-...ые Верховно Советэй ...диум шагнаһан байна, ...стерство, албан зургаа-нуудай, промышленна предприятинуудай оролдолгын ашаар үргэн хэрэглэлэй эд бараануудые үйлэдбэрилхэ талаар байгша оной 9 һарын түсэб 103,1 процент дүүргэгдээ гэжэ элидхэлшэ тэмдэглээ. Түсэбһөө гадуур 15,3 миллион түхэригэй продукци худалдагдаа. 1983 оной тэрэл үеынхидэ орходоо үргэн хэрэглэлэй эд бараануудые үйлэдбэрилгын хэмжээн 8,9 процентээр дээшэлээ. Соёлой-ажаһуудалай, ажахын хэрэглэлэй болон ухибүүдэй эд бараануудые үйлэдбэрилхэ талаар даабаринууд үлүүлэгдэһэн байгаа.

Гэхэ зуура арадай үргэн хэрэглэлэй эд бараануудые үйлэдбэрилхэ хэрэгые эмхидхэхэ талаар олохон министерство, албан зургаанууд болон предприятинууд һулаар оролдоно гэжэ Президиум тэмдэглээ. Дурсагдаһан эдэ зүйлнүүдые үйлэдбэрилгөөр табан жэлэй түрүүшын гурбан жэлэй түсэб 98,2 процент дүүргэгдэһэн байгаа гэжэ мэдээсэбэ. Хэдэн арбаад миллион түхэригэй продукци худалдаа наймаанда дамжуулагдаагүй. Хүн бүхэндэ, мүн салин хүлһэнэй фондын нэгэ түхэригтэ хүртэсын талаар эд бараа үйлэдбэрилгэ мүнөө болотор дээшэлнэгүй. Олохон предприятинуудта урда жэлнүүдэй энэ гээгдэл усадхагдахаһаа байха, үйлэдбэриинь үрэ дүнгүүд улам доройтоно. Ушар иимэһээ үйлэдбэриин «Забайкаллес» нэгэдэлэй генеральна директорэй орлогшо Н. Т. Кузьминов, «Бурятмебель» нэгэдэлэй начальнигай орлогшо В. Г. Евгенюк, кондитерскэ промышленностиин нэгэдэлэй ахамад инженер С. И. Пронин, республикын худалдаа наймаанай министрэй орлогшо Р. Г. Безручко, эд бараануудай болон худалдаа наймаанай шанарай талаар РСФСР-тэхи гүрэнэй инспекциин начальник А. А. Долгий гэгшэд эдэ асуудалнуудаар Президиумэй үмэнэ тоосохо баатай болоо.

Тэрэшэлэн арадай үргэн хэрэглэлэй эд бараануудые үйлэдбэрилхэ талаар «Электромашина» завод, Тимлюйн цементын болон судна бүтээлгын заводууд, «Бүржелезобетон» нэгэдэл, Бэшүүрэй, Зэдын Яруунын болон Улаан-Үдын районуудай промышленна предприятинууд гээгдэлдэ оронхой.

Промышленна предприятинуудай диилэнхи олониинь үргэн хэрэглэлэй эд бараануудые, тэрэ тоодо, соёлой-ажаһуудалай болон ажахын хэрэглэлэй эд бараануудые үйлэдбэрилгэдэ юрэдөөшье хабаададаггүй, тэдэнэй үйлэдбэрилхэ тусхай цех болон участогуудые байгуулха даабаринуудые дүүргэдэггүй гээшэ.

Ямар албан зургаануудай мэдэлдэ предприятинуудай байһанһаа дулдыдангүй, хүн зоной үргэн хэрэглэлэй эд бараануудые үйлэдбэрилгые эмхидхэхэ талаар тэдээндэ үгтэһэн эрхэ түлөөлэлгэнүүдые республикын Госплан, арадай депутадуудай городской болон районно Советүүдэй гүйсэдкомууд ёһоор хэрэглэнэгүй, хүн зоной хэрэглэмжын эд бараануудые үйлэдбэрилхэ, шанарыень дээшэлүүлхэ, ассортиментыень үргэдхэхэ талаар тогтоогдоһон даабаринуудай дүүргэлтын түлөө албан зургаанудай, министерствэнүүдэй болон ажалша коллективүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй урда шанга эрилтэ табинагүй.

Удаань хүдөө ажахын продукци ехээр үйлэдбэрилхэ, бүтэн бүрин байлгаха талаар Улаан-Үдын районой агропромышленна нэгэдэлэй советэй хүдэлмэрие Президиум зүбшэн хэлсэбэ. Энэ асуудалаар тус РАПО-гой советэй түрүүлэгшэ Н. Н. Щербаков—элидхэл, Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Хүдөө ажахын талаар сар үргэлжын комиссиин түрүүлэгшын орлогшо А. Д. Моглоев нэмэлтэ элидхэл хэһэн байна.

Город шадарай нютагта байжа, үйлэдбэриин, мүнгэн һангай болон хүн зоной горитой арга нөөсэтэй аад, районой колхоз, совхозууд аша үрэтэйгөөр хүдэлжэ шаданагүй гэжэ Президиумэй заседани дээрэ тэмдэглэгдээ. Һү һаалиин мал үсхэбэрилгөөр, тэжээл бэлэдхэлгээр, орооһото ургамалнуудай болон овощиин ургасые дээшэлүүлгээр һүүлэй жэлнүүдтэ мүртэй хубилалта түйлагдаагүй. Районой агропромышленна нэгэдэл дотор өөһэдынгөө хамжагшадтай ажахынуудай харилсаануудые гуримшуулха үүргээ РАПО-гой совет ёһоор дүүргэнэгүй, колхоз, совхозуудай гээгдэнги участогуудые һайжаруулха хэрэгтэ эдэ партнернуудай материальна болон финансова арга боломжонуудые хэрэглэнэгүй.

РАПО-гой совет, тэрэнэй хүдэлмэриин орган — райгүйсэдкомой хүдөө ажахын управлени гол түлэб мүнөөдэрэй хэрэгүүдтэ шунажа, үүсхэлгүйгөөр хүдэлнэ, үнгэржэ ерэхэдээ, бүхы агропромышленна комплексын экономическа болон социальна хүгжэлтын түсэбшьегүй байха юм. Гадна Улаан-Үдын РАПО-гой советэй хүдэлмэридэ ушардаг бусадшье дутагдалнууд эндэ заагдаа.

Һунгагшадай захяануудые дүүргэхэ талаар Хяагтын районой арадай депутадуудай Советүүдэй хүдэлмэрие Верховно Советэй Президиум мүч лэ хаража үзэбэ. Байгша зарлалай үедэ һунгагшадай захяануудаар 3542 дүрбэлжэн метр гэр байра, хүүгэдэй 4 саад, фельдшерскэ хоёр пункт, Энхэ-Талын дунда һургуули, Үнгэрхы һууринай гостиница гэхэ мэтэнүүд баригдаа, Хяагта хото болон районой һуурин тосхонуудые болбосон түхэлтэй болгохо ба ногооруулха талаар, мүн харгы барилгаар ба, в бэшэ хүдэлмэри дүүргэгдээ гэжэ райгүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо В. Ю. Гулгонов элидхээ.

Гэхэтэй хамта районно Советүүд, тэдэнэй гүйсэдхэхы комитедүүд һунгагшадай бүхы захяануудые дүүргэхэ талаар бии байһан арга боломжонуудые ашагланагүй. Захяануудай дүүргэлтын хойчоһоо шанга хиналта табигдаагүй.

Мөөрөөшын, Ехэ-Хүдэриин болон бусад зарим Советүүдэй гүйсэдкомууд захяануудые дүүргэлтэдэ һуурин тосхонуудай хүн зоние һулаар хабаадуулна, предприяти, колхоз болон совхозуудай арга нөөсэнүүдые хамжаанай гуримаар нэгэдхэнэгүй. Захяануудай дүүргэлтэ тушаа асуудалнууд бүхы Советүүдэй сессинүүд дээрэ үсөөн харагдана. Захяануудай дүүргэлтые унжагайруулжа байһан тушаалта нюурнуудта депутадай асуулта табиха эрхэеэ депутадууд хэрэглэнэгүй. Баригдажа байһан объектнүүд дээрэ депутадай постнууд байгуулагданагүй.

Зүбшэн хэлсэгдэһэн бүхы асуудалнуудаар Верховно Советэй Президиум зохихо тогтоолнуудые баталаа.

ҮГЛӨӨДЭР—РАКЕТНЭ СЭРЭГЭЙ БА АРТИЛЛЕРИИН ҮДЭР

ЭХЭ ОРОНОЙМНАЙ ГАЛТА ХҮСЭН

ГЕНЕРАЛ-ПОЛКОВНИК В. М. ВИШЕНКОВ, СТРАТЕГИЧЕСКЭ ШЭГЛЭЛЭЙ РАКЕТНЭ СЭРЭГЭЙ ГЛАВНА ШТАБАЙ НАЧАЛЬНИК, СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ ГЕРОЙ

Манай орон ноябриин 19-дэ ракетнэ сэрэгэй ба артиллериин үдэрые жэл бүхэндэ баяр баясхалантайгаар тэмдэглэдэг гээшэ. Совет хүнүүд артиллеристнүүд - ветерануудые, мүнөө үеын ракетчигүүд ба артиллеристнүүдые, оборонно промышленностиин эрдэмтэд болон конструкторнуудые, хүдэлмэришэдые, техничүүд болон инженернүүдые амаршална.

Партиин XXVI съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлжэ байһан совет арадай политическэ ба ажалай түйлай ехэ дэбжэлтын оршон байдалда энэ жэлдэ ракетнэ сэрэгэй ба артиллериин үдэр тэмдэглэгдэжэ байна. Городууд болон хүдөө нютагуудай ажалшад, арми болон флодой сэрэгшэд КПСС-эй ЦК-гай октябриин (1984 он) Пленумэй дүнгүүдые, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ нүхэр К. У. Черненкын тэндэ хэлэһэн үгэ дотор хэгдэһэн хараа бодол ба тобшолонуудые халуунаар һайшаан дэмжэжэ, хэлбэришэгүй бата жагсаалтай, Коммунис партида үнэн сэхэ байһанаа элирхэйлэн харуулна.

Совет артиллери өөрынгөө дайшалхы замые 1917 оной октябриин үдэрнүүдһээ эхилһэн түүхэтэй. Граждан дайнай жэлнүүдтэ Коммунис парти ба В. И. Ленин өөрөө сэрэгэй байгуулалтын асуудалнуудые шиидхэхэ зуураа, энэ түрэлэй сэрэгые байгуулха ба хүгжөөхэ хэрэгтэ онсо анхарал хандуулдаг байһан.

тиин сэсэн мэргэн хүтэлбэри доро манай олонациональна Эхэ ороной арадуудай, тэрэнэй шэн зоригто сэрэгшэдэй хүсэлэл оролдолгоор түйлагдаһан байна. Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэймнай бүхы түрэлэй сэрэг, тэрэ тоодо артиллери фашис Германиие бута сохилгодо хубитаяа ехээр оруулһан гээшэ.

Совет артиллеристнүүд ябаган сэрэгшэд ба танкистнүүдтай, морягууд ба летчигүүдтай, бусад түхэлэй сэрэгүүдтэй хамта Волгын эрьеһээ Шпрей мүрэн хүрэтэр, Сталинградһаа Берлин хүрэтэр дайшалхы габьяа ехэтэ зам гаталһан байна.

1942 оной ноябриин 19-дэ Волгын эрьеһээ артиллериин 13,5 мянган буу ба миномет, реактивна артиллериин 115 дивизион нэгэн доро һүр ехэтэйгээр буудажа, Совет Армиин Сталинград шадарһаа түүхэтэ ехэ добтолгодо ороһые бүхы дэлхэйдэ соносхоо бэлэй. Тиигэжэ Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда үндэһэн хубилалтын эхи заха табигдаһан юм. Фашис эзэмдэгшэдтэй болоһон тулалдаанда совет артиллеристнүүдэй габьяае мүнхэлэн, 1944 ондо артиллериин үдэрые жэл бүхэндэ тэмдэглэхэ гэжэ тогтоогдоһон байна.

Артиллеристнүүдэй баатаршалгые, һайшаалта хэрэгүүдые парти, правительствамнай үнлагдаа бэлэй.

1947 оной октябрьда холын зайда залан хүтэлэгдэхэ баллистическэ ракетэ түрүүшынхээ табигдаа. 1949 ондо СССР-тэ ядерна түхеэрэлгэ туршагдаба. 50-дахи онуудай һүүл багта манай орондо түби хоорондын баллистическэ ракетэнүүд бүтээгдээ һэн.

КПСС-эй ЦК ба Совет правительство 1959 оной декабрьда Совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй шэнэ һалбари — стратегическэ шэглэлэй ракетнэ сэрэг байгуулха тухай шиидхэбэри абаһан. СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указ дотор заагдаһанай ёһоор, 1964 онһоо ноябриин 19— ракетнэ сэрэгэй ба артиллериин һайндэр гэжэ тэмдэглэгдэнэ.

Стратегическэ шэглэлэй ракетнэ сэрэгэй мэдэлдэ мүнөө үе сагай ракетнэ эгээл шэнэ, тактико-техническэ талаараа эгээл һайн комплексууд үгтэнхэй. СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй энэ түрэлэй сэрэгэй гол шэнжэ шанарынь юуб гэхэдэ, дайшалхы талаар эгээл дээдэ эрилтын бэлэн байлга, ямаршье зайда, ямаршье эрхэ байдалда айхабтар онсо мэргэнээр ядерна буудалга хэхэ, тиимэ буудалгануудые дайсанай стратегическэ гол шухала бүхы объектнүүдээр нэгэн доро хэхэ, урдаа табигдаһан зорилгонуудаа тон богонихон болзор соо дүүргэжэ, бэшэ түрэлэй сэрэгтэ дайшалхы ябуулгануудаа амжалтатайгаар хэхэ арга олгохо болоно.

Газар дээгүүр дабшадаг сэрэгэй хэдэн арбаһаа эхилээд хэдэн зуун километр хүрэтэр буудаха аргатай ракетнэ хэрэгсэлнүүд мүнөө буудалгын гол хүсэн болонхой. Тиихэдэ юрын артиллери өөрынгөө үүргые гээгээгүй. Мүнөө тэрэ мотоорой хүсэндэ оруулагдаһан пушканууд, гаубицанууд ба реактивна артиллери болоно.

Мүнөө үеын сэрэгэй техникын хэды ехэ хүсэтэй байгаашье һаа, түрэл парти ба арадтаа үнэн сэхэ совет сэрэгшэд манай арми ба флодой гол хүсэн болоно. Тэдэнэр үзэл бодолой талаар шанга хатуужалтай, дайшалхы техникэ ба буу зэбсэгүүдээ шадабари ехэтэйгээр хэрэглэнэ. Стратегическэ шэглэлэй ракетнэ сэрэгэй офицернүүд — марксизм-ленинизмын һургаалые, сэрэгэй искусствые, математикэ, механико, электронико, баллистика, ядерна физикэ һайнаар шудалһан хүнүүд. Тэдэнэй 75 процентнь инженернэ бэлэдхэлтэй, 90 гаран процентнь — эрхим дээдэ мэргэжэлтэд мүн.

Эсэгэ ороноо хамгаалгыч Агууехэ дайнда совет арадай түйлаһан илалтын 40 жэлэй ойе тэмдэглэхэеэ байһан ракетчигүүд болон артиллеристнүүд эб найрамдалай хуби заяанай түлөө хэды ехэ харюусалгатай байһанаа гүнзэгыгөөр мэдэржэ, дайшалхы бэлэн байлгаяа улам дээшэлүүлнэ. Офицернүүд, И. Моложаев, Ю. Халтурин, А. Борзенков, В. Балашов, Ю. Ткаченко гэгшэдэй алба хэдэг частьнуудай ракетчигүүд болон артиллеристнүүд дайшалхы ба политическэ һуралсалдаа эрхим үрэ дүнгүүдые түйлана.

УЛААН ТУГАЙ ОРДЕНТО ПРИКАРПАТСКА СЭРЭГЭЙ ОКРУГ. Сэрэгшэд-ракетчигүүд дайшалхы болон политическэ бэлэдхэлдээ эрхим амжалтануудтайгаар һайндэроо уттана. Агуу Илалтын 40 жэлэй ойе нэрэтэй солотойгоор угтахые эрмэлзэн, тэдэнэр үдэр бүриин хэшээлнүүдтэ, тренажер болон полигон дээрэ дайшалхы мэргэжэлээ нарижуулан һайжаруулна. Тактическа һүүлшын хэшээлнүүдтэ ракетчигүүд табигдаһан даабаринуудаа «эрхим» сэгнэлтэтэйгээр дүүргэв.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ракетнэ расчедой командир даабари үгэнэ. (Зүүн гарһаа) Сержант П. Малышев, рядовой И. Тохтаназаров, лейтенант Х. Усманов, рядовой Ю. Вдовин, сержант А. Морокин.

ТАСС-ай фотохронико.

Дэлхэй дээрэ хүдэлмэришэд болон таряашадай анха түрүүшын гүрэнэй эрхэ сүлөө ба бэеэ даанхай байдалые аршалан хамгаалһанай һүүлээр манай арад социализм байгуулжа ороо. Түрүүшын табан жэлнүүдэй үедэ Коммунис партимнай совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүдые шэнэлэн хубилгаха, тэрэнэй шэнэ техникэ ба буу зэбсэгүүдээр, тэрэ тоодо артиллереэр хангаха талаар айхабтар ехэ хүдэлмэри хэһэн байха юм. Шэнэлэгдэһэн пушкануудаар, гаубицануудаар, автомат буунуудаар сэрэгнай хангагдажа эхилээ. Артиллериин элдэб калибрай шэнэ түхэлэй 25 системэ зохёон бүтээгдэһэн. Тэдэнь дайшалхы шанарайнгаа талаар хариин арминуудайхиһаа заахашье дутуу бэшэ һэн.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайн совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүдтэ айхабтар шанга ба бүхы талын шалгалта болоһон. Энэ дайнда Советскэ Союзай илалта Коммунис пардэрөөр сэгнэһэн гээшэ. Тэдэнэй 1800-һаа дээшэнь Советскэ Союзай Геройн үндэр нэрэ зэргэдэ, тиихэдэ А. В. Петров ба И. А. Шилин гэгшэд—хоёр дахин хүртэһэн. Миллион 200 мянган сэрэгшэд орден ба медальнуудаар шагнагдаа һэн.

Дайнай һүүлэй уласхоорондын шахардуу шанга байдал, империалистнуудай атомна заналта, СССР-тэ ба социалис бусад оронуудта эсэргүүгээр, шэнэ дайнда үзэгдөөгүй ехээр бэлдэлгэ хадаа хэзээдэшье бэлэн байха гэһэн Ленинэй захяае нягта наринаар сахихые биднэдэ баадхаа. КПСС-эй ЦК ба Совет правительство оронойнгоо оборонно хүсэ шадалые бэхижүүлхэ, атомна ба ракетнэ үйлэдбэриие хүгжөөхэ хүдэлмэриеэ үргэдхэхэ талаар зохихо хэмжээнүүдые абаха баатай болоһон. Ядерна буу зэбсэгүүдые, тэдэнэй хэрэгтэй газартань хүргэхэ хэрэгсэлнүүдые зохёон бүтээхэ хэрэгтэ онсо анхарал хандуулагдаа бэлэй.

Ракетчигүүд болон артиллеристнүүд заншалта һайндэрөө амжалта түгэсөөр угтажа байха зуураа, комсомолой организацинуудай секретарьнарай бүхэармиин зүблөөн дээрэ нүхэр К. У. Черненкын хэлэһэн үгэнүүдые дайшалхы ажал ябуулгынгаа программа —Эхэ оронойнмай захиралта шэчгээр угтан абанхай.

(ТАСС).

шалдаг, амаралтын гэрнүүдтэ эльгээгдэдэг. Жэшээлхэдэ, 1-дэхи группын бэрхэ һурагша Владислав Закиров Болгари ошожо амараа, — гэжэ училищиин директор Михаил Григорьевич Семенов хөөрэнэ.

Һуралсал-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри эрхим һайнаар эрхилхэ бүхы арга боломжо бии. Училищи үндэр томо, дүрбэн дабхартай байшан соо байрланхай, өөрын мастерскойтой, хамтын байра, хоёр спортзал, библиотекэ, столово, музей, актова зал һурагшадай мэдэлдэ үгтэнхэй.

Дүй дүршэлөөр баян багшанар,- һурган хүмүүжүүлэгшэд, мастернууд училищида бии. Тэдэнэй дундаһаа «СССР-эй техническэ мэргэжэлэй һуралсалай отличник» Виктор Данилович Кириченко нэрлэмээр. Эндэ олон жэлэй туршада хүдэлжэ байһан энэ хүмнай багшанарай коллективэй, һурагшадай дунда тон хүндэтэй болонхой.

«РСФСР-эй техническэ мэргэжэлэй һуралсалай отличник», «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденто багша-хүмүүжүүлэгшэ Юлия Яковлевна Усольцева олониитын хүндэдэ хүртэжэ ябадаг юм.

ҮНИНЭЙ УЧИЛИЩИДА

...публика доторнай хүдэл-...техническэ мэргэжэлэй учи-...нуудай дундаһаа түмэр ...нэй мэргэжэл олгодог 13-... ГПТУ эгээл үнинэй гэжэ ...одог юм. Бүри 1932 ...фабрична заводской һу-...лай эмхи зургаан байха-...ройдоол 20 гаран эдир-... һурадаг һаа, мүнөө 300 ... хүн һурана. Эндэ һура-...срогшод слесарь, модо-... дархашуул, электрослесарь-...нууд, электровозуудай ма-...стын туһалагшад, түмэршэ дархашуул мэргэжэлтэй болоод гарадаг юм.

— Манай училищиин байгуулагдаһанһаа хойшо 30 мянган мэргэжэлтэд һуража гараа. Һурагшад хуу гүрэнэй тэдхэмжээр һурадаг, хубсалдаг. Һайнаар һурагшад урмашуулагдадаг. Жэшээлхэдэ, жэл бүри 5 хүн хилын саагуур аяншалдаг, амаралтын гэрнүүдтэ...

С. БАЛДУЕВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Модошо дархашуулай мастерской соо мастер Венедикт Иванович Леонтьев һурагшатайгаа суг хэшээлэй үедэ. 1. Хэшээлэй үедэ.

Авторай фото.

АЖАЛШАДАЙ БЭШЭГҮҮД

ДҮШЭН ЖЭЛЭЙ ҮНГЭРҺЭН ХОЙНО

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай ветерануудай Зэдын районно советэй гэшүүн Б. Б. Будаевта «Шэн зоригой түлөө» гэһэн дайшалхы медаль мэнэ һаяхан барюулагдаба. Энэ шагналда тэрэ 1942 оной намар Кавказ шадар болоһон тулалдаанай үедэ хүртэһэн байгаа.

1940 оной намар сэрэгэй албанда мордоһон комсомол хүбүүн Базар Будаев 1941 оной июниин 22-то Баруун Украинада дайлалдажа эхилээ һэн. Эдэ тулалдаануудта шархатаһан Базар Бадмаевич госпитальдо удаан болонгүй, Урда фронтын мотострелково частиин отделениин командираар эльгээгдээ бэлэй. Лейтенант Будаев гурбан жэлэй туршада фашис булимтарагшадтай болоһон олон тулалдаануудта хабаадалсаа. Эсэгэ Ороноо Хамгаалгын Дайнай орденоор шагнагдаа. 1945 ондо япон булимтарагшадтай эсэргүү дайнда хабаадалсаад, 1946 ондо нютагаа бусаһан коммунист Будаев Зэдынгээ районой худалдаа наймаанай эмхидэ 36 жэлэй туршада хүдэлжэ, кооперациин отличник гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртөө. Октябриин Революциин орденоор шагнагданхай. Б. Б. Будаев нютагайнгаа залуушуулай дунда сэрэгэй-патриотическа хүдэлмэри үргэнөөр ябуулдаг юм.

Н. ДАМБАЕВ.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДААР

...СХК-гай X СЪЕЗДЫЕ УГТУУЛАН

...АТИСЛАВА. Хүдөө ажа-...ниитэ нэгэн кооперати-...дай болохоёо байгаа X ...дые Словакиин хүдөөгэй ...шад габшагай ажалаар ...на. Таряалан дээрэ на-...эй хүдэлмэри дүүрэнтэжэ ...хэй. Саахарай свекло, ку-...зэ ба бусад ургамалнуу-...й хуряалга түлэг ябуулаг-...

...хөөгэй кооператорнуудай ...онно конференцинүүд но-...оин 29-дэ нээгдэхэ хурал-...да бэлэдхэлэй шухала ... болоо. Тэдээн дээрэ Че-...ловакида кооперативна тү-...эй бэелүүлэгдэжэ байһан ...жэлэй туршада һалбариин хүгжэлтын дүнгүүд согсологдоһон, ерээдүйн зорилгонууд табигдаһан байгаа. Конференцинүүдтэ хабаадагшадай тэмдэглэһэнэй ёһоор, Словакиин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд мүнөө жэлдэ орооһоной үндэр баян ургаса ургуулһан байгаа. КПЧ-гэй XVI съездын шиидхэбэринүүдэй ёһоор, хүдөө ажахын үйлэдбэри эршэмтэй түргэнөөр хүгжөөгдэнэ, газар шанаржуулан һайжаруулха хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдана.

Гэхэтэй хамта һалбариин ашаг үрые дээшэлүүлхэ талаар үшөө бага бэшэ нөөсэнүүд бии. Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй оруулһан 14 мянга шахуу дурадхал ба ажаглалтанууд имагтал энээндэ шэглүүлэгдэнхэй. Словакиин хүдөө ажахын ба эдеэ хоолой промышленностиин министерствын ТАСС-ай корреспондентдэ мэдээсэһэнэй ёһоор, эдэ дурадхалнуудай 90 шахуу процент бэелүүлэгдэдэг байна.

СААХАРАЙ СВЕКЛО ХУРЯАЖА ДҮҮРГЭЭ

БУХАРЕСТ. Румыниин полинууд дээрэ саахарай свеклын хуряалга дүүрэнтэнэ. Саахарай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй халуун хаһа хүрэжэ ерээ. Мүнөө жэлдэ тэдэнэр 900 мянган тонно саахар үйлэдбэрилхэ болоно. Гүрэндэ эрхим шанартай 100 мянган тонно саахар тушаагдаад байна.

Социализмын жэлнүүдтэ республика дотор сүүдхэдэ 74 мянган тонно свекло болбосоруулха аргатай саахарай промышленностиин үйлэдбэриин ехэ бааза байгуулагдаа юм. Мүнөө үедэ үшөө 8 томо завод баригдажа байнхай. 1985 ондо тэдэнэй ашаглалгада оруулагдахада, саахарай промышленностиин свекло болбосоруулдаг предприятинууд сүүдхэдэ 100 мянган тонно саахарай свекло буйлуулдаг болохо байна.

ХИЛЫН СААНАҺАА
ТАСС · АПН

ЭБ НАЙРАМДАЛТА ШЭНЭ ҮҮСХЭЛ

НЬЮ-ЙОРК. ООН-ой Генеральна Ассамблейн эндэ боложо байһан 39-дэхи сесси дээрэ социалис болон бүлэглэлнүүдтэ хабаададаггүй оронууд бүхы түхэлэй буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые хорихо талаар шэглүүлэгдэһэн шэнэ үүсхэл гаргаба. Шэнэ түхэлэй буу зэбсэгүүдые, түхеэрэлгэнүүдые зохёон бүтээлгые хорихо тухай үргэн ехэ хэлсээ баталхые дурадхаһан тогтоолой проектые тэдэнэй делегацинууд табиһан байгаа.

Бүгэдэ ниитын хэлсээ баталхын тула түрүүшын алхам болгожо, шэнэ түхэлэй буу зэбсэгүүдые, түхеэрэлгэ хэрэгсэлнүүдые зохёон бүтээлгэһөө арсаха тухай мэдүүлгэнүүдые хэхэ уряатайгаар тогтоолой авторнууд Аюулгүйн Советэй сар үргэлжын гэшүүн гүрэнүүдтэ, сэрэгэй талаараа томо ехэ бусад оронуудта хандаба.

Буу зэбсэгүүдые хуряаха конференциин программын үндэһөөр зохихо хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхөөр тогтоол дотор дурадхагдана. «Шэнэ түхэлэй буу зэбсэгүүдые, түхеэрэлгэ хэрэгсэлнүүдые зохёон бүтээлгые хорихо тухай» асуудалые ООН-ой Генеральна Ассамблейн удаадахи сессиин зүблэхэ зүйлдэ оруулха шухала гэжэ заагдана.

СОВЕТ ДУРАДХАЛДА—ГОЛ АНХАРАЛ

СТОКГОЛЬМ. Европодохи этигэл найдалые ба аюулгүй байдалые бэхижүүлхэ, буу зэбсэгүүдые хуряаха хэмжээнүүдээр эндэ үнгэргэгдэжэ байһан конференцидэ хабаадагшад ядерна буу зэбсэг түрүүлэн хэрэглэхэгүй гэһэн уялга ядерна зэбсэгтэй оронуудай абаха тухай Советскэ Союзай дурадхалда гол анхаралаа хандуулна. Социалис оронуудай түлөөлэгшэд энэ үүсхэлые дэмжээ һэн. Тэрэ Европодохи этигэл найдалые, аюулгүй байдалые бэхижүүлхэ, сэрэг дайнай хёмороо зүришэлдөөе һуларуулха талаар шэглүүлэгдэнхэй байна гэжэ Болгариин делегациие хүтэлбэрилэгшэ элшэн сайд Л. Петров мэдүүлбэ. Бүлэглэлнүүдтэ хабаададаггүй, нейтральна гүрэнүүдэй түлөөлэгшэд энэ дурадхалда анхаралаа ехээр хандуулна.

Совет делегациин гэшүүн Ю. Н. Рахманинов Стокгольмын конференциин заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ, иимэ уялга абаха гээшэ Европодохи, бүхы дэлхэй дээрэхи байдалые гуримшуулан һайжаруулха талаар гол шухала удха шанартай алхам болохо байна гэжэ тэмдэглээ. Тэрэ бүхы гүрэнүүдэй —ядерна буу зэбсэгтэй болон буу зэбсэггүйшье гүрэнүүдэй аша туһада тон адляар харюусаха байна. Ядерна буу зэбсэгүүдые түрүүлэн хэрэглэхэгүй гэһэн уялга абалга ядерна дайнай аюулые нилээд һуларуулха арга олгохо юм.

Ядерна буу зэбсэг түрүүлэн хэрэглэлгэдэ үндэһэлһэн НАТО-гай стратеги уласхоорондын эрхэдэ, ниитэ хүн түрэлтэнэй ажабайдалда, дэлхэй дээрэхи ерээдүйн хүгжэлтэдэ зүрюу харша байна гэжэ совет түлөөлэгшэ тэмдэглээ. Совет дурадхалые баталан абахые арсахадаа, НАТО-гай гэшүүн гүрэнүүд хүндэ хүшэр харюусалга бэе дээрээ даажа абана, ядерна дайнай аюулые зайсуулан сараха талаар арад түмэнэй улам ургажа байгаа эрилтэнүүдтэ анхаралаа хандуулнагүй гээшэ...

ВЕНЭДЭХИ ХӨӨРЭЛДӨӨНҮҮД

ВЕНЭ. Түбэй Европодо зэбсэгтэ хүсэнүүдые, буу зэбсэгүүдые хорооход тухай Венэдэхи хөөрэлдөөнүүдтэ хабаадагшадай пленарна заседани дээрэ СССР-эй делегациие хүтэлбэрилэгшэ В. В. Михайлов үгэ хэлэбэ.

Дэлхэй дээрэхи байдалай улам орео түгшүүрилтэй боложо байха үедэ үнгэргэгдэһэн хөөрэлдөөнүүд социалис гүрэнүүдэй ба бусад оронуудай ушар ёһо онлгохо политигуудай һанааень зобоно гэжэ тэрэ тэмдэглээ. Энэ түгшүүрилые һуларуулхын, һанаагаа зоболгые болюулхын тула ганцал амгалан тайбан байдал хангаха тухай үгэ хүүр хэлэхэ бэшэ, харин бодото хэрэгүүдые бэелүүлхэ шухала гэжэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. У. Черненко һаяхан мэдүүлһэн байгаа.

Европодо буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые хизаарлаха, зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хуряаха талаар бодото хэмжээнүүдые бэелүүлгэдэ Венэдэхи хөөрэлдөөнүүд хубитаяа оруулжа шадаха, оруулхашье ёһотой.

Тиин совет түлөөлэгшэ Венэдэхи хөөрэлдөөнүүдые нимэл хараа бодолтойгоор шэнжэлэн хаража үзэбэ. Европодо сэрэгэй хүсэнүүдэй тэнсүү байһые хараада абажа, Венэдэхи мандадые наринаар хүтэлбэри болгон, социалис оронууд сэрэгэй-политическэ талаараа горитой ехэ хүсэлэл оролдолгонуудые гаргана, Европодохи шахардуу шанга байдалые һуларуулхын, сэрэгэй хёмороо зүришэлдөөе бууруулхын тула ехэ хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлнэ гэжэ тэрэ һануулаа.

ЯДЕРНА ЗЭБСЭГГҮЙ ЗОНОНУУДЫЕ БАЙГУУЛХА

СОФИ. Европодо ядерна буу зэбсэггүй зононуудые байгуулха асуудалнуудаар уласхоорондын уулзалга Софида болобо. 20 ороной, тэрэ тоодо Советскэ Союзай түлөөлэгшэд уулзалгада хабаадаһан байгаа.

Империализмын хархис хүсэнүүдэй гэмээр улам түгшүүрилтэй боложо байһан уласхоорондын оршон байдалда ядерна буу зэбсэггүй зононуудые байгуулха гээшэ зэбсэг хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргалгые болюулха, этигэл найдал тогтоохо замда шухала алхам болохо байна гэжэ уулзалгада хабаадагшад үгэ хэлэхэдээ тэмдэглээ. Ядерна зэбсэггүй зононуудые байгуулхын түлөө национальна бүхы хүдэлөөнүүдэй хүсэлэл оролдолгонуудые эдэбхитэйгээр дэмжэдэг Советскэ Союз болон социалис хани нэгэдэлтэ бусад оронууд энэ һанал бодолые бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ хүсэтэ түшэг тулгуури болоно.

ХОТО, ХҮДӨӨГЭЙ ҺОНИН

„БИДЭНЭР ТААНАДАА ХҮЛЕЭХЭБДИ...“

Манай республикын залуу үетэниие сэрэгэй албанда үдэшэлгын баяр ёһолол Улаан-Үдэ хотодо болобо.

Залуу хүбүүдые СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй албанда эльгээлгэдэ зорюулагдаһан митинг дээрэ Буряадай АССР-эй сэрэгэй комиссар В. И. Кузнецов, КПСС-эй Улаан-Үдын горкомой секретарь Г. Д. Басаев, ВЛКСМ-эй обкомой секретарь И. Л. Федотов, запаста байһан сэрэгшэ Сергей Фролов, Северобайкальск хотоһоо сэрэгэй албанда мордохо Александр Шатров, түрэлхидэй зүгһөө В. Ц. Дамбуева гэгшэд үгэ хэлэхэдээ, уялгата албанда мордоһон хүбүүдтэ албаяа һайн дүүргэжэ ерэхыень үнэн зүрхэнһөө хүсэбэ.

Сэрэгэй албанда үдэшэлгын энэ хаһа манай арадай Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда түйлаһан Агууехэ Илалтын 40 жэлэй ойдо бэлэдхэлэй үедэ болобо гээшэ. Митинг дээрэ үгэ хэлэһэн Сергей Фролов залуу сэрэгшэдтэ дайшалхы болон политическэ бэлэдхэлдэ отличнигууд болохыень хүсөөд, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ үбгэн эсэгынгээ Сталинград шадар болоһон дайн байлдаанда баатарай үхэлөөр унаһан тухай суглаарагшадта хөөрэжэ үгэбэ. Мүн тэрэнэй эсэгэнь амгалан тайбан жэлнүүдтэ Совет армиин зэргэдэ алба хэһэн байна. Тиихэдэ Сергей албанда байха үедөө интернациональна үүргэеэ нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэһэнэйнгээ түлөө медаляар шагнагданхай. Мүнөө Сергей трикотаж гадар хүбсаһанай фабрикада хүдэлнэ.

Александр Шатров Северобайкальск хотоһоо сэрэгэй албанда мордобо. Тэрэ БАМ-ай түмэр замай барилгын «алтан залгалаа» болзорһоонь жэлээр урид табилсаһан байна. Александр Эрхүүгэй Хо Ши Минэй нэрэмжэтэ гүрэнэй институдай нэгэдэхи курсын студент байһан. Мүнөөдэр сэрэгэй албанда мордогшодой дунда Ленинэй орденто локомотив-вагон заһабарилгын заводто хүдэлһэн аха дүүнэр Коля, Саша Замятинууд бии. Эдэ хоёрые сэрэгэй албанда үдэшэлгэ дээрэ цехэйнь коллектив тэдэнэртэ Хүндэлэлэй грамота, дурасхаалай бэлэгүүдые барюулһан юм. Үхибүүдээ мордохуулалсахаяа тэдэнэй эхэ Мария Тимофеевна эндэ ерэнхэй байба. Мария Тимофеевна медицинскэ сестрагай мэргэжэлтэй. Тэрэ үхибүүдтээ амгалан тайбан ажабайдал юрөөхэдөө, хэрэгтэй сагай болоо һаань дайшалхы болон ажалай олон шагнал хайрада хүртэһэн үбгэн эсэгэ, эсэгэдээл адляар Эхэ ороноо хамгаалхыень хүсэбэ.

Улаан-Үдэ хотын хүүгэдэй хүгжэмэй долоодохи һургуулиин багша Валентина Цыреновна Дамбуева гурбадахи хүбүүгээ сэрэгэй албанда үдэшэбэ. Ехэ хүбүүн Зоригтонь Далайн-Сэрэгэй Флодто алба хэһэн юм. Тиихэдээ тэрэ дайшалхы болон политическэ һуралсалай отличник байһан. Бага хүбүүн Володидоо Валентина Цыреновна үбгэн эсэгэ, эсэгэ болон аханартаал адли уялгата албаяа үнэн сэхээр дүүргэжэ ерэхыень хүсэнэ.

Үдэшэлгын митинг дүүрэжэ, үсэгэлдэрэй студентнэр, хүдэлмэришэд алхамаа жэгдээр татан гэшхэлэлдэн, мүнөөдэрэй сэрэгшэд болохоор ирагуу хүгжэмэй аялга доро мордоо.

Ч. ГОМБОИН.

ЗАЛУУ ЛЕКТОРНУУДЭЙ ЗОРИЛГОНУУД

Республикын комсомолой комитедүүдэй лекторнүүдэй семинар Улаан-Үдэ хотын Политгэгээрэлэй байшан соо һаяхан үнгэргэгдэбэ.

ВЛКСМ-эй Буряадай обкомой секретарь Б. Чимитов «Комсомолые партийна талаар хүтэлбэрилгые саашадань һайжаруулха, залуушуулые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ тэрэнэй үүргэ дээшэлүүлхэ тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоолтой зохилдуулан, лекционно пропагандые һайжаруулха талаар зорилгонууд тухай» элидхэл хэһэн байна.

Хоёр үдэрэй туршада үргэлжэлһэн семинарай хүдэлмэридэ лекторнүүд республикын арадай ажахын 10 һарын дүнгүүд, Илалтын 40 жэлэй ойдо бэлэдхэл болон КПСС-эй ЦК-гай октябриин (1984 он) Пленумэй баталһан Мелиорациин удаан болзорой программа тухай элидхэлнүүдтэй танилсаа. Энээн тухай Буряадай АССР-эй Госпланай түрүүлэгшын орлогшо Н. Н. Лоскутов, дайнай ветерануудай республиканска комитедэй түрүүлэгшэ В. А. Сахьянов, республикын мелиорациин ба уһанай ажахын министрэй орлогшо М. М. Машуков хөөрэжэ үгэһэн байна.

Е. МАХАНОВА.
ВЛКСМ-эй обкомой лектор.

ДАБХАР ҺАЙНДЭР

Барилга-хабсаралгын 670-дахи поездын ОРС-ын управлениин аппарат шэнэ контородо һаяхан орожо түбхинэбэ. Үргэн томо, хоёр дабхартай энэ байшангые тус поездын модошо дархашуул бүтээгээ юм.

Баунтын районой худалдаа наймаанай предприятинуудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ илаһанайнь түлөө партиин райкомой болон райсоведэй гүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг шэнэ конторо соо барюулагдажа, дабхар һайндэр болобо.

Е. БОГАЧЕВ.

АЖАЛШАДТА БЭЛЭГ

Агуу Октябриин ойн баярай үдэрнүүдтэ Ториин совхозой түб һууринда эдеэ хоолой шэнэ магазин нээгдэбэ.

Партиин областной болон районно комитедүүдэй «Худалдаа наймаанай болон хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын материально-техническэ бааза хүгжөөхэ тухай» тогтоолнуудые бэелүүлэн, богони болзорто, жэл хахадай хугасаада магазинай шэнэ байра баригдаа. 150 дүрбэлжэн метр талмай эзэлһэн магазинда худалдаа наймаанай мүнөө үеын хэрэгсэлнүүд, түхеэрэлгэнүүд тодхогдонхой. Наймаалагшадай комсомол-залуушуулай коллективые В. Савельева хүтэлбэрилнэ.

Магазинай нээлтэдэ зорюулагдаһан митингдэ совхозой директор А. И. Трутнев, Доодо-Ториин сельсоведэй түрүүлэгшэ Г. И. Кузнецова болон бусад үгэ хэлэһэн байна. Түрүүшын худалдан абагшад шэнэ магазиниие һайшаажа, совхоздоо баяр баясхалан хүргэбэ.

М. ГАЛСАНОВ.

ОЛОН МЭРГЭЖЭЛТЭЙ

Зоя Федоровна Суворова Селенгинск поселогой 4-дэхи аптекэдэ рецептор-шалгагшаар ажалладаг. Врачуудай рецептээр үбшэнтэндэ эм дом буйлуулгые тэрэ хинан шалгадаг юм. Ямар шанартайгаар эм дом хэгдэһэн байнаб, тэрээнһээ гол түлэб хүн зоной элүүр энхэ дулдыдадаг.

Оронойманай гол баялиг — хүн зоной элүүр энхые сахин хамгаалдаг албанда З. Ф. Суворова 18 жэлэй туршада хүдэлжэ байна.

Зоя Федоровна Кабанскын дунда һургуули дүүргээд, Улаан-Үдын медицинскэ училищида һуража, ажалайнгаа намтарые эм домуудые буйлуулгын ассистентээр эхилээ һэн. Эрдэм мэдэсээ үргэдхэхын, дүршэл шадабарияа нарижуулхын тула химик-аналитик, эмүүдэй сэхэ худалдагдадаг таһагые даагша, рецептор-шалгагшын тушаал хүрэтэр ургажа, мүнөө нэгэдэхи категориин фармацевт болонхой.

«Мэргэжэлээрээ эрхимлэгшэ» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө районно, республиканска конкурснуудта Зоя Федоровна хэдэн дахин хабаадалсаһан юм. Республиканска нэгэ конкурсдо 2-дохи һуури эзэлжэ, Хойто-Кавказаар аяншалха путевкоор шагнагдаһан габьяатай. Мүнөө профсоюзай комитедэй, арадай һайн дуранай дружинын, Селенгинскын 1-дэхи дунда һургуулиин түрэлхидэй комитедэй гэшүүн, мүн лэ арадай сүүдэй заседателяар һунгагданхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ; З. Ф. Суворова.

М. СУТУРИН,
Авторай фото.

ТҮРҮҮШЫН АСФАЛЬТ ХАРГЫ

Байгал-Амарай түмэр зам шадархи тосхон, һуурин үдэр хоногой ошохо бүри шэнэжэ шарайгаа хубилгана. Хойто-Байгалай районой Холодное гэжэ һуурин Северобайкальск хото хоёрой хоорондохи харгы асфальтаар хушагдажа, саг үргэлжэ томо автобусууд ябадаг болобо.

«Нижнеангарсктрансстрой» трестын 708-дахи СМП-гэй барилгашад энэ харгы барижа, хүдөөгэй ажалшадта бэлэглээ. Энэ ушарта зорюулагдаһан митинг Холодное һууринда боложо, тэндэхи ажалшад барилгашадые заншалта ёһоор угтаа, хүндэлөө.

Түрүүшын рейс хэһэн автобусой жолоошон Михаил Мефодьевич Марчик гэгшэдэ Холоднинско сельскэ Соведэй гүйсэдкомой секретарь Ольга Кешадаевна Хоменко дурасхаалай бэлэг барюулба.

Н. ДАМБАЕВ.

ХОЁР ЖЭЛЭЙ ТУРШАДА...

Ивалгын СПТУ 1982 ондо байгуулагдаһан юм. Эндэ механизатор-мелиоратор, бульдозерой, скреперэй, грейдерэй, автомобильна кранай машинистнууд, хүдөөгэй барилгын мастер болон жолоошод һурган бэлдэгдэдэг. Тус училищида 180 гаран һурагшад һурана.

Һурагшад һуралсалдаа гол анхаралаа хандуулхаһаа гадна, училищиингаа ниитын ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаададаг юм. Наташа Зурбанова, Алексей Серых, Баир Жапов, Марина Демина болон бусад ниитын эрхим эдэбхитэд гэжэ тэмдэглэмээр.

Һурагшадай бэе махабадые хүгжөөхэ талаар ехэ анхарал училищида хандуулагдадаг. Тиигэжэ һуралсалай 1983 — 1984 онуудай спартакиадада республикын 38 училищиин дунда 16-дахи, хүдөөгэй училищинуудай дунда 3-дахи һууринуудта гараа, Бүхэ барилдаагаар «Трудовые резервы» бүлгэмэй республиканска соведэй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөндэ, мүн хүнгэн атлетикээр, шайбатай хоккейгээр районой чемпион болоһон байна. Байгша ондо училищи дүүргэһэн Сергей Батуев, Бимба Доржиев, Сергей Гомбоев, Чингис Дамбаев гэгшэд барилдаагаар ехэ амжалта түйлаһан байна. Мүнөө столой теннисээр, волейболоор, баскетболоор, шатараар, самбо барилдаагаар спортивна секцинүүд хүдэлнэ. Һурагшадые спортдо хабаадуулха хэрэгтэ үйлэдбэриин һуралсалай мастернууд, багшанар Ж. Б. Батуев, С. Д. Нимаев, А. А. Соболев гэгшэд ехэ оролдолго гаргадаг юм.

Ц. ЧИМИТОВА,
хүдөө бэшэгшэ.

АМАРАЛТЫН ҮДЭРЭЙ КЛУБ

Северобайкальск хотодо хүүргэнүүдые баридаг 52-дохи отрядай эхэнэрнүүдэй соведэй болон агиткультбригадын методистнуудай эмхилхэһэн амаралтын үдэрэй «Собеседник» гэжэ клуб һаяхан ээлжээтэ уулзалгаа үнгэргэбэ.

Аалиханаар зэдэлһэн аялга хүгжэм доро түмэр замшадай больницын врач Л. А. Кукорева психологиин асуудалнуудаар хөөрэлдөө үүсхээ. Удаань библиотекарь Н. А. Даниленко шэнэ номууд тухай хөөрэхэ зуураа, суглаарагшадай олон асуудалнуудта харюусажа үрдибэ. Ехэшүүлэй хөөрэлдэжэ байха үедэ, ахалагша классуудай һурагшад багашуулда һонирхолтой онтохонуудые хөөрэжэ, тэдээнтэй наада эмхидхээ. Тиихэдэ амаралтын үдэрэй клубай айлшад ГДР-эй, Чехословакиин, Франциин мүнөө үеын зарим композиторнуудай болон дуушадай зохёохы ажалтай танилсаһан байна.

Северобайкальскын ажалшадта һайшаагдадаг клубай амжалтада хүүргэнүүдые баридаг отрядай эхэнэрнүүдэй соведэй гэшүүд Т. А. Шилкина, Т. Т. Стародубцева, Л. Р. Слипенькая, городской агиткультбригадын методист Г. Н. Собко гэгшэд габьяатай.

В. ЖАПОВ.

ЗАНШАЛТА ХАРАЛГА

Нарһатын соёлой байшан соо Яруунын районой агитбригадануудай конкурс-харалга һаяхан үнгэргэгдэбэ.

Гундын «Үетэн» (уран һайханайнь хүтэлбэрилэгшэ О. Цыденова), Нарһатын дунда һургуулиин «Эдир наһан» (Н. Шестакова), райгүйсэдкомой соёлой таһагай «Сагай сууряан» (Б. Х. Жигмитова), Эгэтын-Адагай соёлой байшангай (М. Будажапов) агитбригаданууд илагшадай тоодо ороо.

Шүлэгүүдые уранаар уншагшадай дунда Нарһатын соёлой байшангай хүдэлмэрилэгшэ Л. Намжилова, Озёрнын уншагша О. Афанасьева, Гундын түлөөлэгшэ Ю. Колточихин гэгшэд шалгарба.

Г. ДУГАРОВА,
хүдөө бэшэгшэ.

ХЭН, ХААНА ОШОХОБ?

Улаан-Үдын түмэр замшадай соёлой ордон соо даам наадалгаар хубиин түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн эхилбэ. Ноябриин 17-һоо 27 болотор үргэлжэлхэ наадандаа эдиршүүл, эрэшүүл, басагад болон эхэнэрнүүд хабаадалсана. Наадан үдэрэй 5 часһаа эхилхэ.

✦ Ленинэй орденто локомотив-вагон заһабарилгын заводой спортын клуб соо хүнгэн атлетикээр республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн үсэгэлдэр эхилээд, үглөөдэр дүүрэхэ юм. Мүрысөөн үглөөнэй 10 часһаа эхилнэ.

Тус заводой шатарай клубта шатараар хубиин болон командаараа «Труд» бүлгэмэй түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэжэ байгаа наадан үдэшын 6 часһаа эхилнэ. Заводой хүдэлмэришэдэй дунда шатараар чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө эхилһэн наадан үргэлжэлһөөр.

Аяншалга болон экскурсиин Улаан-Үдын бюрогой хүдэлмэрилэгшэд хотын предприяти, эмхи зургаануудай бүлэг хүдэлмэрилэгшэдые Москва, Эрхүү, Ангарск, Братск, Северобайкальск хотонуудай түүхэтэ газарнуудтай танилсуулхаяа аян замдань мордоохуулба. Тиихэдэ Братск, Гусиноозерск хотонуудһаа ерэһэн аяншалагшадые Улаан-Үдэ хотын хүшөө, памятнигуудтай танилсуулха, музейнүүдтэ абаашаха болоно. Эдэнэрһээ гадна хүүгэдэй 48-дахи саадай, 8-дахи, 18-дахи һургуулинуудай һурагшад, технологическа институдай студентнэр, багшанар, «Бригантина» гэжэ хүүгэдэй клубай болон кооперативна училищиин бүлэг студентнэр Новоселенгинск ошохо, нүгөөдүүлынь город соогуураа аяншалха.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Ноябриин 18-һаа 25 хүрэтэр

ВОСКРЕСЕНИ, 18

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—«Время». 9.40—Үглөөнэй гимнастика. 9.55—Баримтата фильм. 10.15—«Булагууд». 10.45—«Будильник». 11.15—«Советскэ Союзда алба хэнэб». 12.15—«Элүүр энхэ байлга». 13.00—«Үглөөнэй почто»—хүгжэмтэ дамжуулга. 13.30—«Москва».—кино-шэнжэлэл. 13.40—«Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 14.40—«Хүгжэмтэ киоск». 15.10—«Музейнүүд болон выставкын залнуудаар». 15.45—«Лес, в который ты никогда не войдешь»—уран һайханай фильм. 16.55—Уран һайханай гимнастикаар Европын чемпионат. 17.55—«Шэн зоригой жама ёһоор». 19.05—Уласхоорондын шэнжэлэл. 19.50—Мультфильмнүүд. 20.25—Киноконцерт. 21.00—«Аяншалагшадай клуб». 22.00—«Время». 22.35—Опереттын артистнуудай концерт. 23.40—Шэнэ һонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—«Зарядкада зогсогты». 9.15—Баримтата фильм. 9.35—Концерт. 9.55—«Ород хэлэн». 10.25—«Ан амитадай аймагта». 11.25—СССР-эй арадай артист В. Дударовагай хүтэлбэри доро Москвагай симфоническа оркестрэй концерт. 12.25—«Бултанда зорюулагдаһан стадион». 12.55—«Садко»—уран һайханай фильм. 14.40—Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 15.00—Футболоор СССР-эй чемпионат. «Жальгирис»—«Днепр». 15.50—Элдэб үеын комсомолшууд тухай. 17.05—«Фестивальнууд. Конкурснууд. Концертнүүд». 18.00—«Крах инженера Гарина» — 4 серитэй уран һайханай фильм. 1-дэхи сери. 19.05—Гайхамшагта совет гүйсэдхэгшэд—Ленинскэ шангай лауреадууд. СССР-эй арадай артист Л. Коган. Фильм-концерт. 19.55—Уһан дээрэ бүмбэгөөр наадалгаар уласхоорондын уулзалга. СССР-эй ба Венгриин суглуулагдамал командануд. 20.25—«Манай корреспондентнүүд хөөрэнэ». 21.00—«Амгалан нойрсогты, багашуул». 21.15—«Арадай аялга дуунууд». 21.30—Уран зурагай искусство. 22.00—«Время». 22.35—Корабли штурмуют бастионы»—уран һайханай фильм.

ПОНЕДЕЛЬНИК, 19

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 15.15 — Шэнэ һонин. 15.35 — Баримтата фильм. 15.50 — фильм-концерт. 16.15 —«Эжын һургуули». 16.50 — «Дохёогоо үгыт, горнистнууд». 17.20 — Ракетнэ сэрэгүүдэй ба артиллериин үдэртэ. Баримтата фильм. 18.20 — Горькиин ПВО-гой сэрэгэй-ракетнэ командна училищиин духовой оркестр наадаха. 18.30 — Хүнүүд ба ажал хэрэгүүдынь».

Улаан-Үдэ. 19.20 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа.

Москва. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.00—Мүнөөдэр — Ракетнэ сэрэгүүдэй болон артиллериин үдэр. СССР-эй оборонын министрэй орлогшо, стратегическэ шэглэлтэй ракетнэ сэрэгүүдэй ахамад командалагша, артиллериин главна маршал, Социалис Ажалай Герой Е. Ф. Толубко үгэ хэлэхэ.

Улаан-Үдэ. 20.15 — «Байгал» — нютагуудай һонин. 20.25 — «Экономикын талаар шэнжэлэл».

Москва. 20.40 — «Мертвые души» — 5 серитэй уран һайханай фильм. 1-дэхи сери. 22.00 — «Время». 22.30 —Уран һайханай гимнастикаар Европын чемпионат. 23.15 — Футболой шэнжэлэл. 23.45 — Хоккейгээр СССР-эй чемпионат. «Спартак» — «Динамо» (Москва).

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.30 — Буряад композиторнуудай симфоническа хүгжэмэй үдэшэ.

Москва. 19.20 — Мульт... фильмнүүд. 19.30 — Баримта... та фильм.

Улаан-Үдэ. 19.45 — «Тал... бахананууд» гэһэн дамжуу... га.

Москва. 20.15 — Концерт...

Улаан-Үдэ. 20.40 — Соно... холнууд.. 20.50 — Мультфильм...

Москва. 21.00 — «Амгалан нойрсогты, багашуул». 21... — Уласхоорондын шэнжэл... 22.00 — «Время». 22.30 — «Мужское самолюбие» —уран һайханай фильм.

ВТОРНИК, 20

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 10.10 — Футболой шэнжэлэл. 10.40 — «Дохёогоо үгыт, горнистнууд!». 11.10 — «Мертвые души» — 5 серитэй уран һайханай фильм, 1-дэхи сери. 12.30 — Баримтата фильм. 13.00 — С. Орехов гитара дээрэ наадаха. 13.20 — Шэнэ һонин (13.25 хүрэтэр). 15.15 — Шэнэ һонин. 15.30 — Баримтата фильмүүд. 16.10. — Арадай инструментнүүдэй концерт. 16.30 — «Рассвет» над Гангом» — баримтата фильм. 17.30 — «Шинии ленинскэ библиотекэ». 18.00 — Телеочерк.

Улаан-Үдэ. 18.30 — Танай һанамжа» гэһэн циклһээ.

Москва. 19.30 — Баримтата фильм. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

Улаан-Үдэ. 20.00 — «Байгал — нютагуудай һонин». 20.10 —«Зүүн Сибирь»— киножурнал. 20.20 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа.

Москва. 20.40 — «Мертвые души» — 5 серитэй уран һайханай фильм. 2-дохи сери. 22.00 — «Время». 22.35 —Искусствын уран бэлигтэнэй концерт.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баримтата фильм. 9.35, 10.35 — Байгаали шэнжэлэлгэ. 2-дохи класс. 9.55 — Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 10.05, 13.40 —Француз хэлэн. 10.55 — Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 11.05 — ПТУ-гай һурагшадта. Гоё һайханиие ойлгожо һургаха. 11.35, 12.40 — «Совет гүрэнэй ба хуулиин үндэһэ һуури». 12.05 — «Шатарай һургуули». 13.10 — Хүгжэм. 3-дахи класс. 14.10 — «Шэнээр хүгжэһэн үе сагай искусство». 14.50 — Обществоведени. 15.35 — Т. Н. Хренниковэй зохёохы ажал ябуулга тухай. 16.35 — Шэнэ һонин.

Улаан-Үдэ. 18.00 — Үхибүүдтэ «Уншал даа» гэһэн дамжуулга.

Москва. 18.30 — Баримта... фильм. 19.25 — Мультфильм...

Улаан-Үдэ. 19.30 — Буряад АССР-эй Гостелерадиогой арадай инструментнүүдэй оркестрэй концерт.

Москва. 20.00 — Телеочерк. 20.20 — РСФСР-эй габьяата артистка Е. Шаврина ород арадай дуунуудые гүйсэдхэхэ.

Улаан-Үдэ. 20.40 — Соно... холнууд. 20.50 — Киноочерк.

Москва. 21.00 — «Амгалан нойрсогты, багашуул!». 21.20 — Ленинградай хоорой бүлгэмэй дэргэдэхи дуунда дуратайшуулай хоорой концерт. 22.00 — «Время». 22.35 — «Мятежная баррикада» — уран һайханай фильм.

СРЕДА, 21

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55 — Мультфильмнүүд. 10.25 — «Мертвые души» — 5 серитэй уран һайханай фильм. 2-дохи сери. 11.45 — «Аяншалагшадай клуб». 12.45 — Гнесинүүдэй нэрэмжэтэ Гүрэнэй хүгжэмэй-багшанарай институдай студентнүүд болон багшанарай концерт. 13.15 — Шэнэ һонин. (13.20 хүрэтэр). 15.15 — Шэнэ һонин. 15.35 — Баримтата фильм. 16.05 — Совет уран зурагай искусство. 16.50 — «Манай корреспондентнүүд хөөрэнэ». 17.20 — «Концертын залда—һурагшад».

Улаан-Үдэ. 18.20 — «Байгал» — нютагуудай һонин. 18.30 — Залуушуулда зорюулагдаһан дамжуулга. 19.15 — «Зүүн Сибирь» — киножурнал. 19.25—«Байгал» — мэдээсэлэй программа.

Москва. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

Улаан-Үдэ. 20.00 — «Депутадай ажал хэрэгүүд».

Москва. 20.40 — «Мертвые души» — 5 серитэй уран һайханай 3-дахи сери. 22.00 — «Время». 22.30 — Болгариин эстрадын артистнуудай концерт. 23.05 — Баримтата фильм. 24.00 — Футболоор СССР-эй чемпионат. «Арарат» —«Спартак», «Зенит» — «Металлист».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — «Каунасская картийная галлерея — баримтата фильм. 9.35, 10.35 — Обществоведени. 10-дахи класс 10.05, 14.10 — Немец хэлэн. 11.05 — ПТУ-гай һурагшадта. Гоё һайханиие ойлгожо һургаха. 11.35. 12.40 — Түүхэ. 9-дэхи класс. 12.05 — «Эжын һургуули». 13.10 — Хүгжэм. 3-дахи класс. 13.40 — Юрэнхы биологи. 14.40 — Телеочерк. 15.30 — «19-дэхи зуун жэлэй ородой искусство». 16.10 —Шэнэ һонин.

Улаан-Үдэ. 17.50 — Октябрятануудта «Одохон».

Москва. 18.20 — «Хүн — ... зарай эзэн». 19.20 — Мульт... фильм. 19.30 — Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм.

Улаан-Үдэ. 19.45 — Соно... холнууд.

Москва. 20.00 — «Эрдэм ухаан ба ажабайдал». 20.15 — К. Дебюсси, Хоёр рояль дээрэ гүйсэдхэгдэхэ сюитэ.

Улаан-Үдэ. 20.40 — Таанадта, агитаторнууд болон политинформаторнууд».

Москва. 21.00 — «Амгалан нойрсогты, багашуул». 21.15 — «Хани харилсаан». 21.45 —«Арадай аялга дуунууд». 22.00—«Время». 22.30 — «В 26-го не стрелять» — уран һайханай фильм.

ЧЕТВЕРГ, 22

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55 — Шатараар дэлхэйн чемпионат. 10.10 — Уран һайханай коллективүүдэй концерт. 10.40 — Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 10.50 — «Мертвые души» — 5 серитэй уран һайханай фильм. 3-дахи сери. 12.10 — «Мэдээжэ аад, юрэ бусын юумэн». 13.10 — Шэнэ һонин (13.15 хүрэтэр). 15.15 — Шэнэ һонин. 15.35 — Баримтата фильм. 15.55 — Татарай АССР-эй Гүрэнэй хатарай ансамблиин концерт. 16.50 —«Бидэнэртэй хамта, бидэнэр шэнгеэр, бидэнэрһээ үлүүгээр хэ». ГДР-һээ дамжуулагдаха.

Улаан-Үдэ. 17.50—Киноочерк. 18.00—«Байгал»— нютагуудай һонин. 18.10 —Уласхоорондын шэнжэлэл (буряадаар). 18.25 —«Байгал» — мэдээсэлэй программа.

Москва. 18.45—«...16 хүрэтэр ба тэрээнһээ дээшэ наһанай». 19.30— Мультфильм. 19.45— «Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ». 20.00— Олон түмэн ажалшадай ленинскэ университет. 20.40— «Мертвые души— 5 серитэй уран һайханай фильм. 4-дэхи сери. 22.00 — «Время». 22.35—«Ираклий Абашидзе»—баримтата фильм. 23.30— М. Глинка. «Вальснууд, мазуркануд». 24.00—Шатараар дэлхэйн чемпионат. 00.20— «Мүнөөдэр— түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00— Үглөөнэй гимнастика. 9.15 - Баримтата фильм. 9.35, 10.35— Н. В. Гоголь. «Ревизор». 10.05, 13.35 —Испан хэлэн. 11.05—ПТУ-гай һурагшадта. Астрономи. 11.35, 12.40— Зоологи, 7-дохи класс. 12.00— «Гэр бүлэ ба һургуули». 12.30— Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 13.05— Түүхэ. 9-дэхи класс. 14.05— Ф. Купер. Ажабайдалайнь ба зохёохы ажал ябуулгынь хуудаһанууд. 14.50— «Последний свидетель»— уран һайханай фильм. 16.15— Шэнэ һонин.

Москва. 17.50— «Шатарай һургуули». 18.20— Концерт-романс.

Улаан-Үдэ. 18.45— Соносхолнууд.

Москва. 21.00— «Амгалан нойрсогты, багашуул!». 21.15 —Киноконцерт. 22.00—«Время. 22.35 —«Жертва наукиж— уран һайханай фильм.

ПЯТНИЦА, 23.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—«Время». 9.40 —Үглөөнэй гимнастика. 9.55 —Эрдэм дэлгэрүүлгын фильмүүд. 10.25— «Мертвые души»— 5 серитэй уран һайханай фильм 4-дэхи сери. 11.45 «Концертын залда — һурагшад». 12.45— Шэнэ һонин. (12.50 хүрэтэр). 15.30— Шэнэ һонин. 15.35 — Баримтата фильмүүд. 16.40— «Карпадай угалза хээнүүд». 17.15—«Эрдэмтэд Москва шадарай агропромышленна комплекснуудта». 17.45— «Ород хэлэн».

Улаан-Үдэ. 18.15 — «Байгал» —нютагуудай һонин. 18.25— ЛВРЗ. Коллективэй ажал хэрэгүүдтэ партийна организациин үзүүлдэг нүлөөн. 19.05 —«Байгал»— мэдээсэлэй программа. 19.25— Буряад хэлэнэй хэшээл.

Улаан-Үдэ. 20.05—«Сэлэнгэ» —тележурнал.

Москва. 20.35— «Мертвые души» — 5 серитэй уран һайханай фильм. 5-дахи сери. 22.00—«Время». 22.35— Стокгольмын королевскэ оперын дуушан Н. Геддын, болон Түбэй телевидени ба Бүхэсоюзна радиогой ехэ академическэ хоорой концерт. 20.20 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.15— Баримтата фильм. 9.35, 10.35— Түүхэ. 4-дэхи класс. 10.05, 13.40—Англи хэлэн. 11.05—«Ч. Дарвинай үзэл бодолой бүрилдэлгэ». 11.35, 12.40— Географи. 5-дахи класс. 12.05— Д. Кугультиновай поэзи. 13.10— Түүхэ. 8-дахи класс. 14.10—«Людвиг ван Бетховен». 15.10— «Декабристнууд тухай хөөрөөнүүд». И. Пущин. 16.10— Шэнэ һонин. 18.15 — «Сугтаа—эбтэй бүлэбди». 18.45—Баримтата фильм. 19.15 —Хүхюун нотонууд. 19.30— Баримтата фильм.

Улаан-Үдэ. 19.45 — «Хэр ажаһуунабши, Галя?»—киноочерк.

Москва. 20.05— «Мүнөөнэй дэлхэй ба хүдэлмэришэний хүдэлөөн».

Улаан-Үдэ. 20.35— «Экран —багшада».

Москва. 21.00— «Амгалан нойрсогты, багашуул!». 21.15 —«Арадай уран бэлиг». 22.00 —«Время». 22.35—«Чисто английское убийство»— уран һайханай фильм, 1-дэхи, 2-дохи сери,

СУББОТО, 24.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—«Время». 9.40 —Үглөөнэй гимнастика. 9.55 —«Элүүр энхэ байха гээ һаа». 10.10— Шатараар дэлхэйн чемпионат. 10.25—«Мертвые души»— 5 серитэй уран һайханай фильм. 5-дахи сери. 11.50— «Спортлотогой» 47-дохи тираж. 12.00— «Һайн эд бараа — элбэг ехээр». 12.30 —Концерт. 12.50— В. Маяковский. «В. И. Ленин». гэжэ поэмэ. 13.40— Фронтын ханинарай клуб. 15.15— «Гэр бүлэ ба һургуули». 15.35—«Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 15.50— «Уран зураашад тухай хөөрөөнүүд». 16.20— «Хүн. Газар дэлхэй. Юртэмсэ». 17.05 —Мультфильмнүүд. 17.30 — Политическэ шэнжэлэгшэ Л. А. Вознесенскиин хөөрөөн. 18.00 —«Ан амитадай аймагта». 19.00—Спортивна дамжуулга. 19.45— Дуунай бүхэсоюзна конкурс Ереванһаа дамжуулагдаха. 20.30— «Звездопад» —уран һайханай фильм. 22.00 —«Время». 22.35— Кинопанорама. 00.15— Шатараар дэлхэйн чемпионат. 00.30— Хоккейгээр СССР-эй чемпионат. СКА—Химик. 00.40— Шэнэ һонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00— Үглөөнэй гимнастика. 9.15— «Элүүр энхэ байха гээ һаа». 9.25—Баримтата фильм. 10.15— «Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ дамжуулга. 10.45— Эстониин ССР-эй телевидениин программа.

Улаан-Үдэ. 12.15—Буряад хэлэнэй хэшээл. 12.30— «Залуушуулай уран бэлиг». 13.00— «Ахалагша классайхид» гэһэн телеклуб.

Москва. 13.45— М. Горький. «Хозяин» — зүжэг. 15.10— «Арам Хачатурян — өөрынь үеын хүнүүдэй дурсалганууд». 16.00—«Үнэн зүрхэнһөө». 18.00 —Спортивна дамжуулга. 18.45 — Ливан тухай телефильм. 19.55 — Баримтата фильм. 20.15 — Уласхоорондын шэнжэлэл. 20.55 — Хүгжэмтэ киоск. 21.00 — «Амгалан нойрсогты, багашуул». 21.15 — «Элүүр энхэ байлга». 22.00— «Время». 22.35 — Волейболоор дэлхэйн чемпионат. 23.05 — Хоккейгээр СССР-эй чемпионат. Трактор—«Спартак».

ВОСКРЕСЕНИ, 25

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.40 — «Зарядкада зогсогты». 9.55 — Баримтата фильмүүд. 10.20 — УССР-эй Гүрэнэй габьяата капеллын концерт. 10.50 — «Будильник». 11.20 — «Советскэ Союзда алба хэнэб». 12.20 — «Элүүр энхэ байлга». 13.05 — «Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ дамжуулга. 13.40 — Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд. 14.40 — Хүгжэмтэ киоск. 15.10 — «Циркачонок» —уран һайханай фильм. 16.15 —«Свидание с Большим театром» — телефильм. 16.45—«Аяншалагшадай клуб». 17.45 — Мультфильм. 18.15 — Түбэй телевидениин болон Бүхэсоюзна радиогой Ехэ симфоническа оркестрэй концерт. 19.05 — Уласхоорондын шэнжэлэл. 19.50 — «Красный дипломат» — уран һайханай фильм. 1-дэхи, 2-дохи сери. 22.00 — «Время». 22.35 — «Оперно сценын уран бэлигтэн». 23.40 — Шэнэ һонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Зарядкада зогсогты». 9.15 — «Осень в лесу» — эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 9.25 — Мультфильм. 9.35 — Ритмическэ гимнастика. 10.05 — «Ород хэлэн». 10.35 — «Поэзи». Н. Флеров. 11.10 — М. Балакирев. Нэгэдэхи симфони. 12.00 — «Мэдээжэ аад, юрэ бусын юумэн». 13.00 — «Воркута» — баримтата фильм. 13.10 — Кино харагшадай анхаралда. 13.55 — Башкирай Гефуриин нэрэмжэтэ академическэ театрай «Похищение девушки» гэжэ фильм-зүжэг. 16.05 — «Манай корреспондентнүүд хөөрэнэ». 16.35 — Уһан дээрэ бүмбэгөөр наадалгаар Европын чемпионуудай кубок. ЦСК (ВМФ) (Москва) — Вешаш (Венгри). 17.10 — «Крах инженера Гарина» — 4 серитэй уран һайханай фильм. 2-дохи сери. 18.15 — «Эб найрамдал ба залуушуул». 19.00 — «Гайхамшагта совет гүйсэдхэгшэд—ленинскэ шангай лауреадууд. Л. Коган наадаха. 19.55 —Мультфильмнүүд. 20.25 — Баримтата фильм. 21.00 — «Амгалан нойрсогты, багашуул». 21.15 — Ургамалай аймаг. 22.00 — «Время». 22.35 — «Белые линии» — уран һайханай фильм. 23.55 — ГДР-һээ хүгжэмтэ дамжуулга.

Редактор
Р. Б. ГАРМАЕВ.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор—2-50-96, приемная—2-54-54, зам. редактора—2-68-08, зам. редактора — 2-62-62 отв. секретарь—2-50-52, секретариат — 2-66-76, отделы: партийной жизни —2-34-05 пропаганды—2-56-23 промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства — 2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта—2-69-58, культуры и школ — 2-60-21 2-57-63, информации — 2-60-91, переводов —2-54-93, писем и селькоров —2-67-81. корректорская—2-33-61. выпускающие— 2-35-95 отдел объявлений —2-65-54

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств полиграфии и книжной торговли Улан-Удэ ул. Ленина 35 Н-03641. Заказ № 265. Индекс 04649.